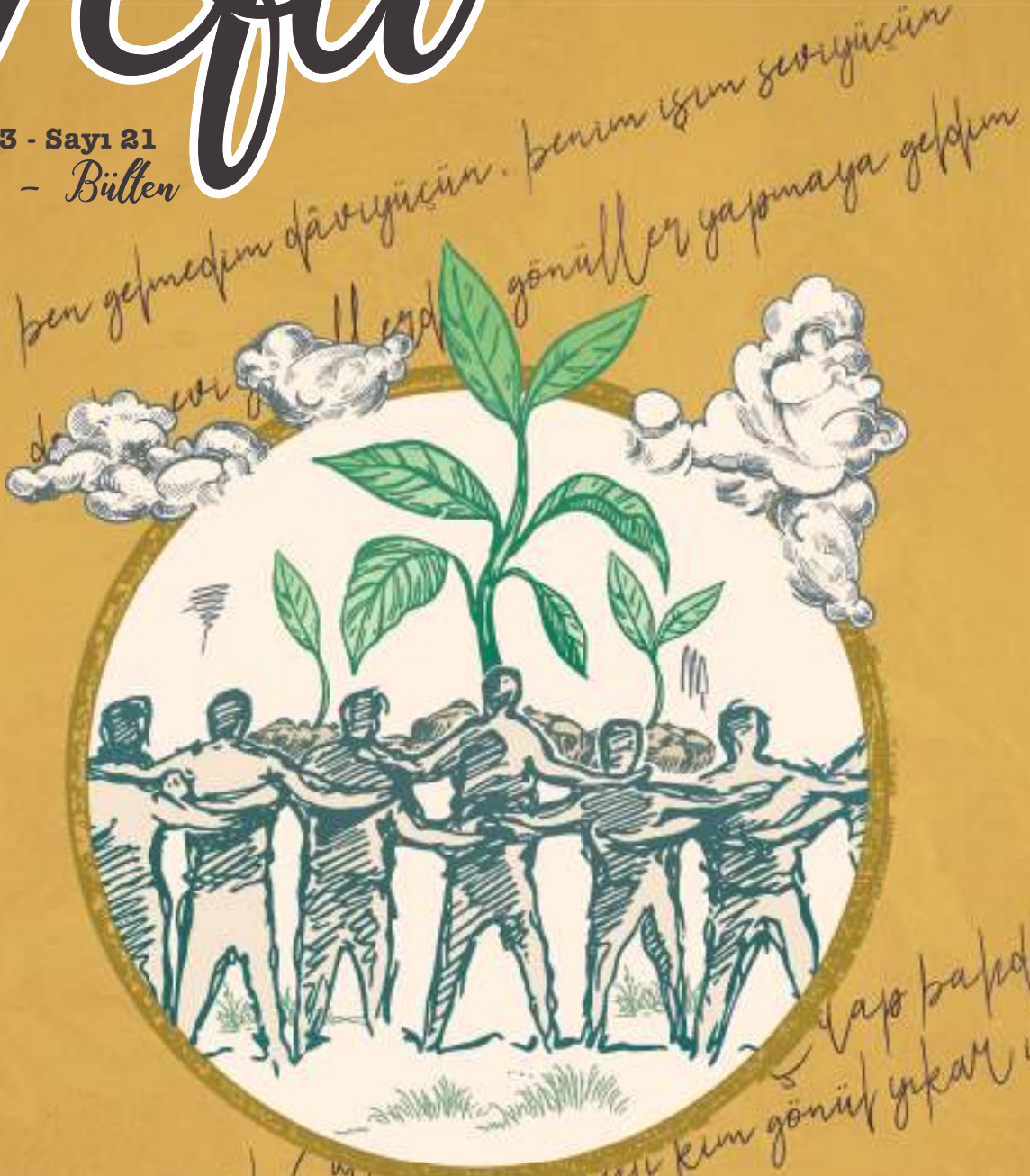

Vefa

Kış 2023 - Sayı 21
Dergi - Bülten

İLİM YAYMA
VAKFI

DOSYA KONUSU

Gönüllülük

04 Yaşadığımız Mekânın
Gönüllüsü Olmak

09 Alev Erkilet İle Gönüllülük Üzerine
Tatlı Sert Bir Söyleşi;
Sivil Toplum, Göç, Neoliberalizm

20 Sakin Güç
Raşit Küçük
Hocamız

MEMORIAL

SAĞLIKLI YARINLAR İÇİN YANINIZDAYIZ...

Milyonlara kalbi adanmışlık duygusuyla kazandık,
yaşamınıza sevgiyle dokunduk ve 23 yıllık başarı
serüvenimizde yarınlarınıza umut olduk...

GÜVEN

**EMPATİ ve
KALİTE**

**YÜKSEK
TEKNOLOJİ**

444 7 888 | memorial.com.tr

Değerli Okurlarımız!

Vefa Dergimizin "Gönüllülük" dosya konulu 21. sayısıyla birlikteyiz.

Üniversitemiz, yurtlarımız, öğrencilerimiz ve her kademedeki bursiyerlerimiz ile 2022-2023 akademik yılını yarıyoruz. Tam da bu günlerde, hız kesmeden vakfımızın 50. yıl etkinliklerine ve İlim Yayma Ödüllerini layıkıyla hak sahiplerine ulaştırmanın adımlarını atmaya başladık. Yurt öğrencilerimiz ve bursiyerlerimize yönelik ilmî, sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyetlerimize de güçlü bir şekilde devam ediyoruz.

Her bir faaliyetimizde gerek varlıkları gerekse maddî destekleri ile daima yanımızda bulunan kıymetli bağışçılarımız bizleri hem kuvvetlendiriyor hem de yeni çalışmalar için teşvik ediyor. Bu vesile ile yapılan her bir çalışmada emeği geçen tüm gönüldaş ve destekçilerimize teşekkür ederiz.

Kimliğini ve hayata bakışını doktora tezine verdiği "Sevgi Medeniyeti" başlığından dahî anlayabileceğimiz kıymetli büyüğümüz, hocamız Raşid Küçük'ün vefatını teessürle karşıladık. Raşid Küçük hoca, Türkiye'nin önde gelen hadis profesörlerinden, daha da önemlisi gönül ve fikir adamlarından biriydi. Akademisyenliğinin yanında sosyal hayatta aktif bir şekilde yer alan, bildiğini topluma kazandırmayı, geleceğin mimarı ilim ehli gençler ve iyi insanlar yetiştirmeyi bir hayat düsturu haline getiren muhterem hocamıza Allah'tan rahmet, yakınlarına sabr-ı cemîl diliyorum.

Rahmeti rahmana kavuşan çalışma ve gündelik yaşantısındaki disiplini, rehber kişiliği ve özellikle söz konusu gençler ise tereddütsüz yardım ve desteği ile maruf vefakâr karakteri ve duruşu ile temayüz eden gönül ehli kıymetli kurucumuz Halit İlhan beyefendi ile vatana ve millete fayda mülâhaza ettiği tüm hususlarda destek vermeyi bir vecibe addeden, öğrencilerin eğitimi ve desteklenmesi dendiğinde en hızlı şekilde katkı sağlayan, iyi insan yetiştirmeyi bir gaye bilen kıymetli kurucumuz ve destekçimiz Ahmet Fikret Evyap'ı da hayır ve rahmetle yâd ediyoruz. Allah'tan kendisine rahmet, kalanlarına sabr-ı cemil niyaz ederim.

Bu vesile ile vakfımızın kurucu, başışçı, destekçi, çalışan, mezun, mensup ve muhibbilerinden vefat edenlere rahmet diliyorum. Kabirleri nûr, mekânları cennet, makamları âlî olsun!

Eserleriyle bu sayımıza katkıda bulunan Çağfer Karadaş, Yunus Çolak, Kurtuluş Öztürk ve Erhan Çelik beyefendilere teşekkürlerimi sunarım. Dergimizi zenginleştiren çalışmalarından dolayı lisansüstü bursiyerlerimizden Abdulsamet Şentürk, Büşra Ayaz, Meliha Yonca Erdem, Miraç Erten, Saime Kemerci ve Abdülhalik Aker'e de teşekkür ederim.

Bu sayımızda, dosya konumuzda kaleme alınan çalışmalar ve bursiyerlerimizin yazılarının yanında Alev Erkilet hanımefendiyle yapılan bir söyleşiye, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İlim Yayma Mezunları Derneği Vefader, İbnü'l Emin Mahmut Kemal İnal Yükseköğretim Öğrenci Yurdu, Vefa Lisansüstü Öğrenci Yurdu ve lisansüstü bursiyerlerimize dair faaliyetlere de yer verdik.

Gelecek sayımızın dosya konusu İlim Yayma Vakfının 50 yıllık serüveni olacaktır. Bu kapsamda siz değerli okurlarımızdan vakfımıza dair görsel, sesli yahut basılı elinizde bulunan materyalleri yahut kopyalarını bizlerle paylaşmanızı talep ediyoruz. 50. Yıl özel sayımızla sizleri buluşturmak ümidi ile keyifli ve keyifietli bir okuma dilerim.

BAŞLARKEN

Necmeddin Bital ERDOĞAN
İlim Yayma Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

İÇİNDEKİLER

İlim Yayma Vakfı Adına İmtiyaz Sahibi	Necmeddin Bilal ERDOĞAN
Yazı İşleri Müdürü	Adem YAVUZ
Yayın Yönetmeni	Osman YILMAZ
Editör	Abdulsamet ŞENTÜRK
Yayın Kurulu	Fatih SAVAŞAN Abdullah ÇAKIR Adem ÜMÜRHAN M. Hamid ARİF Kemal BOZ Mehmet Ali YAFEZ
Katkıda Bulunanlar	Abdulkadir ÜNAL Bekir TURAN Osman ACUN
İletişim	Molla Hüsrev Mah. Akif Paşa Sk. No:6-12 Vefa - Fatih - İstanbul 0212 511 22 90 www.iyv.org.tr iyv.org.tr editvefa@gmail.com
Yapım	P&M Publishing and Media
Genel Koordinatör	Muhammed Yasin CAN
Kapak Tasarımı	Alaaddin ŞAHİN
Dergi Tasarımı ve Uygulama	Alaaddin ŞAHİN
İletişim	Aziz Mahmut Hüdayi, Tepsi Fınnı Sk. NO:9/3, 34672 Üsküdar/İstanbul 0850 304 1758

YAŞADIĞIMIZ MEKÂNIN GÖNÜLLÜSÜ OLMAK

4

9

**ALEV ERKİLET İLE
GÖNÜLLÜLÜK ÜZERİNE
TATLI SERT BİR SÖYLEŞİ;
SİVİL TOPLUM, GÖÇ, NEOLİBERALİZM**

27

**İLİM YAYMA
VAKFI VE
EĞİTİMİN
İNŞASI
EKMEKÇİZÂDE
AHMET PAŞA
MEDRESESİ
RESTORASYONU**

20

SAKİN GÜÇ RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZ

YAŞADIĞIMIZ MEKÂNIN GÖNÜLLÜSÜ OLMAK

Kentsel sorunlar, gönüllü bireylerin katkısı ile çözümlenebilir. Yaşadığımız mekânlar, evimiz, sokağımız ve en geniş boyutu ile şehirlerimizin karşı karşıya kaldığı pek çok problemde, kişisel bir çıkar gütmekten verilen toplumsal katkıları yadsınamaz bir öneme sahiptir. Özellikle, gençlerin yaşam alanlarına, kültürel ve doğal değerlere ilişkin farkındalıkları bu gönüllülük için güçlü bir potansiyel ortaya koyar. Kentsel sorunların, buralarda yaşayan insanların katlanarak arttığını göz önünde bulundurarak derinleştiğini düşündüğümüzde, kamusal ve sektörel girişimlerin ötesine geçen çözümlere duyulan ihtiyaç da açığa çıkmaktadır.

Dünyanın her geçen gün artan nüfusunun yarısından fazlası kentsel alanlarda yaşamakta ve bu sayı her geçen gün artmaktadır. Birleşmiş Milletler'e göre, 2050 yılına kadar insanların yaklaşık yüzde 70'inin şehirlerde yaşayacağını, bu durumun çevresel sorunlarla birlikte pek çok konuyu açığa çıkartacağını düşünüyoruz. Kentsel gelişme, ulaşım, gıda tedariki, sosyal hizmetler ve kültür değerlerinin korunması konuları, derinleşen problemler olarak başa çıkılmaz bir hal alacaktır. İnsanlığın geleceğini tehdit edecek böylesi bu tehdit, sorumluluk ve duyarlılık ile beslenecek gönüllü tutumlara büyük ihtiyaç duyacaktır. Elbette, tehditler insânî krizlere dönüşmeden küçük ölçeklerden başlayacak eylemler sorunların devleşmesini önleyecektir. Ne yapabiliriz sorusuna, yaşadığımız çevre için en küçük bir duyarlılığı bile küçük görmeyelim, ölçüsünde bir yaklaşımla cevaplamaya başlayabiliriz.

Şunu kabul etmek gerekir ki bilhassa ülkemizde şehirlerimiz, kurumsal problemler ve kültürel birikimlerden yoksunlaştırılmış kitleler makasında derinleşen krizleri yüklenerek büyüdü. Bu süreçte en azından mânevî duyarlılıkları kaybettirmeyecek insânî çabalar, gönüllük faaliyetleri fedakâr grupların omuzlarında anlam kazandı. Öte yandan pek çok koşulun beslediği ilişkiler, şehirlerin yukarıda andığımız kimi problem alanlarını göz ardı edilebilir konular olarak düşündürdü. Ancak bu durum günümüze gelindiğinde sürdürülemez bir çevrenin geleceğe bırakması muhtemel sorunların bir an evvel hallolması zarûreti ortaya çıktı. Şimdi, yine aynı kuvvette bir fedakârlığın, şehirlerin geleceğini kurtarmak adına gönüllü katkılara öncü olması gerekiyor. Öncelikli sorun alanları olarak medeniyetimizin emanetleri olan eserlerin muhafazası, tabiatın dengesini bozacak müdahalelerin engellenmesi ve yakın çevremizde adalet manzarasına hâle getirecek çelişkili ve ayrıştırıcı şehir görünümüne son verilmesi sıralanabilir. Her bir sorun kümesinde kamu kadar ve belki ondan çok gönüllü katkılar, hem insânî bir tavır hem de bir hemşehri olmanın getirdiği sorumlulukla ilgilidir. Bu ahlâkî tavrı besleyecek potansiyellere sahip olduğumuz halde, maalesef bu tavırları sevk edecek güzel örnekliklere yeteri kadar henüz sahip değiliz. Dolayısıyla bu konularda açılacak her türlü çığır, beraberinde kitleleri yürekendirerek son derece geniş bir gönül dünyasını kuşatacaktır.

Medeniyetimizin emanet beldeleri ve oradaki eserler çerçevesinde her mekân birbirinden değerli, kendine

özgüdür. Bu sebeple, "başta İstanbul vb." bir sıralama yapmadan, tüm coğrafyayı bir bütün olarak kent-kır ayrımı yapmadan her eseri bir emanet ve kıymet olarak takdir etmek gerekiyor. Bu konuda herkesin sahip olabileceği temel bilgiler doğrultusunda hemen yakınımızda ve gündelik yaşamımızın bir parçası olan tarihi kimlik öğesi evler, mâbedler, çeşmeler, kamu yapıları, kitâbeler ya da bütünü ile şehir ve köylerin sokak kıvrımlarından silüetlerine kadar her bir unsuru bir saygı hak etmektedir. Bu saygı, onları hayatımızı geçmiş köklerimize bağlayan imajlar olarak bizi geleceğe taşıyarak, gündelik yaşamımıza gerçekçi bir yön verecektir. Kamunun her köşe başına kamera koyarak bunları izlemesi mümkün değil ve gereksizdir. Mimarlık ve yapı sanatı, insan eli ve gözü değdikçe nefes alıp verir. Bir eserin güzel olması yalnız eski olması ile ilgili değildir. Bazen pek yakın bir dönemde inşa edilmiş bir güzellik, yaşadığımız çevrenin anlam haritasını imler. Öyleyse onu kuşatacak bir duyarlılık da gerekir. Geçmiş bize miras değil emanettir. Onları korumak, fanuslara sarmak, kendilerini ulaşılmaz kılmak değildir. Canlı mekânlar, gönüllü insanların duyarlılıkları onları gözeterek kullanması ile mümkündür. Gözetleme, gözleme kavramları burada koruma yaklaşımlarından çok daha duyarlı ve inşa edici bir yöntem önerir. Bizle yaşayan ve geleceğe bizi taşıyacak güzelliklerde gönüllü faaliyetlerin canlandırılması bu anlamda hem bir ihtiyaç hem de sorumluluktur.

Giderek azalan yeşil unsuru ile birlikte, havayı ve toprağı kirleten her müdahale yaşamdan çalan birer hırsızlıktır. Çevrenin estetik güzelliği kadar, sağlıklı bir yaşamın ön koşulu, tabiatla bütünlük mekânların ya-

şanabilir kılınmasıdır. Rüzgar, ışık ve yeterli sıcaklık her neslin ve her bireyin aradığı temel hijyen koşullarıdır. Gönüllü faaliyetler, bir ağacın yeşermesi kadar, doğru yerde büyümesini de temin eder. Evlerin ışığını kesen, sokağı veya doğayı kirleten her türlü olumsuz müdahalenin önünü keser. Çöp toplayan bir belediyeden, parkları sulayan bir idareden daha fazlasını, o doğayı gönülden sahiplenen ve kendini ona karşı sorumlu hisseden topluluklar yapabilir.

Yoksulluk ve eşitsizlik sorunu yalnız göz tırmalayıcı değil, hayatı paylaştığımız insanlarla yok edemeyeceğimiz bir yakınlığın azabı haline gelir. Yerine getirilmeyen her mesûliyet, günü gelince bize dönerek, konforlu addettiğimiz alanlarımızı bizler için anlamsızlaştırır. Konut sorunlarının yaşadığı, kiracıların örselendiği, temiz gıda ve suya erişimin imkânsızlaştığı çevreler, refah seviyesi yüksek alanlardan bir yere kadar ayrışacaktır. Bu ayrışmanın sosyal maliyeti, ulusal ve küresel siyasete rengini veren işgal ve savaşlara dönen bütüncül kötülüğün kendi çevremizdeki uzanımlarından başka bir şey değildir. Gönüllülük, kurumların giremediği evlere bizi sokar, kayıtlarda adları çıkmayan muhtaçlara bizleri ulaştırır, park-oyun nedir bilmeyen çocuklarla bizleri tanışır, kötülüğün esiri olmasına ramak kalmış kitlelere elimizi uzandırır. Şehir doğası ve tarihi kadar, üzerinden insanların adaletle yaşadığı mekândır zira. Orada üretilen çelişik durumlar ve insânî krizler, onun şehir olmasına haleldir. Çağdaş demokratik katılım yöntemleri ile devletin gücünü bu noktalara celbedecek hiyerarşik süreçlerden önce, gönüllü duyarlılıklar, kentteki dengesizlikleri adil bir zemine kavuşturabilir.

“
Yoksulluk ve eşitsizlik sorunu yalnız göz tırmalayıcı değil, hayatı paylaştığımız insanlarla yok edemeyeceğimiz bir yakınlığın azabı haline gelir. Yerine getirilmeyen her mesûliyet, günü gelince bize dönerek, konforlu addettiğimiz alanlarımızı bizler için anlamsızlaştırır.
”

Son olarak, şehir ve gönül birbirini tamamlayan iki unsurdur. Mekânı mümkün kılan şey yapay eylemlerden ziyâde aktif eylemlerin çıkarsız birlikteliğidir. Bugün bunu yakalama potansiyeline sahip bir fedakârlık kültürünü miras almış durumdayız. Bunun yeni adresi ve nitelikli örnekleri mekânı kuşatıcı ve onun anlamını ferdiyetin yüceliğinden kaynaklı olarak bütünlleştirici teşebbüsler olmalıdır ☺

Modern insanın ilacı: Gönül Gücü

Çok farklı tanımlar yapmak mümkün olsa da gönüllülük, kişinin herhangi bir çıkar veya maddi karşılık beklentisi içinde olmadan, kendi isteğiyle, yakın çevresi dışındaki kişilerin hayatına olumlu katkı yapmak, toplumun yararına olan bir hedefi gerçekleştirmek amacıyla bireysel veya bir toplumsal yapıyla birlikte sürdürdüğü çabalar olarak tarif edilebilir. Günümüzde yaygın olarak gönüllülük çabalarının tamamını içine alacak şekilde kullanılan kavram "Sivil Toplum" kavramıdır.¹

Dünya genelinde önemi kabul edilmiş olan sivil toplum alanı, görünürlüğü ve etkinliğini her geçen gün artırmaktadır. İktisadî olarak gelişmiş devletler, güçlü toplumsal yapı için bu alanı desteklemektedir. 2017 yılı verilerine göre dünyada 10 milyondan fazla sivil toplum kuruluşu (STK) bulunduğu tahmin edilmektedir. Bunların ülkelere göre dağılımı ise şöyle; ABD'de 1 milyon 500 bin, Almanya'da 600 bin, Hindistan'da 3 milyon 300 bin, Birleşik Krallık'ta 160 bin, Güney Afrika'da 136.453 ve Meksika'da 10.700. Türkiye'de ise çoğunluğu dernek olmak üzere (120 bini aşkın), vakıf, sendika, oda ve kooperatif olarak faaliyet gösteren sivil organizasyon sayısı 180 bini aşmaktadır.

¹ Bu konuda ileri okumalar için bkz. Prof. Dr.Nihat Erdoğan tarafından hazırlanan "Sivil Toplum Kuruluşlarında Gönüllü ve Profesyonel Çalışma" ve "Sivil Toplum Kuruluşlarında Kurumsal Yönetim"

Peki insanlar niçin gönüllü olurlar? Gönüllü çalışmanın özünde, parçası olduğu toplum başta olmak üzere insanlığa fayda sağlama ve bu yolla manevî ve kişisel tatmin bulunmaktadır. Bireysel ve sivil organizasyonlar aracılığıyla yürütülen gönüllülük çalışması kişilerde, manevî tatmin, yardımseverlik, hayat tatmini, yeni ilgiler geliştirme, yeni çevre ve arkadaşlıklar edinme gibi katkılar sağlar. Bunların yanı sıra gönüllü çalışma, bireylerde ekip çalışması, insan ilişkileri, sorumluluk sahibi olma gibi çalışma hayatında gerekli becerileri geliştirir. Gönüllülük, başka insanlara yardım, diğergâmlık duyguları ve sosyal sorunlara çözüm bulma gibi sebeplerin yanı sıra kişisel gelişim açısından çok yönlü imkân sunan bir eğitim ve sosyalleşme aracıdır. Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan bir araştırmada gönüllülüğün sürdürmede %41,1 insanlığa faydalı olma, %29,3 huzur/mutluluk hissi, %12,4 dinî inançlar, %6,9 kendini geliştirme öne çıkan etkenler olarak sıralanmıştır. Araştırma kapsamında gönüllülüğün öğrencilere katkıları, tecrübe, sosyalleşme ve kişisel gelişim gibi öncelikli kazanımlar olarak sıralanmıştır. Ayrıca ülkemizde günümüz STK anlayışının ötesinde İslâm tarihi boyunca uygulanan vakıf kültürünün etkisi oldukça güçlü bir şekilde devam etmektedir. “Sağ elin verdiği sol el duymasın” anlayışıyla sürdürülen kurumsal düzeyde çalışmaların yanında, mahalle ve sokak düzeyinde bireysel organizasyonların varlığı, kayıtlı gönüllülük içinde görünmemektedir. Pek tabii bu şekilde sürdürülen gönüllülüğün sağladığı fayda hiç de azımsanmayacak düzeydedir.

Gönüllülük sadece bir tarafın faydalandığı bir alan değildir. Gönüllülükte en çok gönüllü kazanır. Gönüllü, yaptığı çalışmalarla zihin ve gönül düzeyinde iyi bir şey yapmış olmanın

“
**Peygamber
efendimizin
‘Yarın kıyametin
kopacağını bilseniz
bile bugün elinizdeki
fidanı dikin’
tavsiyesi, iyi ve güzel
olan işlerin hiçbir
şartta aksatılmaması
gerektiğini bize
telkin eder.**”

doyumunu yaşayarak kendisini gerçekleştirme sürecinde büyük bir ilerleme kaydeder. Eskilerin düsturuyula insan insanla şifâ bulur. Şifâ olanın şifâsı en fazla kendisindedir.

Geçen yaz gitmiş olduğum Zanzibar adasında (Doğu Afrika, Hint Okyanusu) Assalam adlı bir organizasyon vardı. Türkiye’den gönüllü birkaç hanımefendi tarafından kurulmuş. Organizasyon bünyesinde okul, kadınlar için atölye, küçük bir perma kültür bahçesi, kamp alanları bulunuyor. Dünyanın her tarafından gönüllülerin katkısıyla Afrika’nın bu şirin adasında oradaki kadınlara ve çocuklara anlamlı katkılar yapılıyor. Kısa bir süre biz de misafir olduk Assalam’ın yerleşkesinde. Kendi imkânlarıyla gelen, tüm masraflarını

üstlenen, orada kendisine verilen işleri canla başla yapmaya çalışan gönüllülerle karşılaştık. Üstelik bu insanlar farklı dinlere ve milletlere mensup. Gelen gönüllüler farklı alanlarda başarılı olmuş, ekonomik olarak da imkanları yerinde olan insanlardı. Hepsinin en temel ortak özelliği içlerinde yarım kalmış olanı tamamlamak için orada olmalarıydı. Bu yarım kalmışlığı ötekine, başka olana fayda sağlayarak tamamlamanın huzuruyla orada çalışıyorlardı. Bu deneyim, aşkın bir şeylerin parçası olarak ruhunu sağaltma isteğinin insanî bir arayış olduğunu hatırlattı bana...

Gönüllülük sadece iyilikleri artırmak için önemli bir alan değildir. Kötülüklerin ve zararlı işlerin azalması için de önemlidir. Yaratıcının ruhunu üflediği insan yeryüzünde özne olarak vardır. İnsan doğası sürekli fâil olmaya, eylemeye programlıdır. O hayırlı olan eylemlerin paydaşı kılınmazsa olumsuz ve zararlı bir eylemin içinde kendi varlığını gösterir. Eric Fromm, “Sevme Sanatı”nda insanın bu yönünü çok güzel izah eder. İslâm kültürü de insanın sürekli hayırlı olanla kuşatılması gerektiğini telkin etmektedir. İnşirah Sûresi’ndeki “Öyleyse, bir işi bitirince diğerrine koyul” (94/7) emri ve Peygamber efendimizin “Yarın kıyametin kopacağını bilseniz bile bugün elinizdeki fidanı dikin” tavsiyesi, iyi ve güzel olan işlerin hiçbir şartta aksatılmaması gerektiğini bize telkin eder.

Anlamsızlığın insanı kuşattığı günümüzde, bunalımdan çıkışın ve huzura kavuşmanın yolu insanlara gönüllülüğün esas kılarak çalışabilecekleri alanlar üretmekten geçiyor. Özellikle gençlerin erken yaşlardan itibaren gönüllü çalışmalara yönlendirilmesi, başta kendi hayatları olmak üzere ülke ve insanlığın geleceği açısından oldukça önemlidir ☺

Prof. Dr. Alev Erkilet ile Gönüllülük Üzerine Tatlı Sert Bir Söyleşi; Sivil Toplum, Göç, Neoliberalizm

Merhabalar hocam, söze revan olmadan önce Vefa Dergisini kırmayıp, söyleşi teklifimizi kabul ettiğiniz için canı gönülden teşekkür ederiz, lütfettiniz. Mâlûmunuz dergimizin 21. Sayısı için sizleri rahatsız ettik. Bu sayıda dosya konumuz “Gönüllülük”. Eğer müsadeniz olursa ilk sorumu yönelteyim.

Ben de sizlere teşekkür ediyorum. Tabii ki buyurun, sizleri dinliyorum.

“Gönül-lü-lük” ifadesinin semantik açılımını bir kenara bırakırsak, ilk elden size çağrıştırdıkları nelerdir?

Gönüllülük... Öncelikle şunu ifade edelim; gönüllülük, adı üzerinde herhangi bir şeyi kendi rızanla, herhangi bir bedel istemeksizin yapmaktır. Ancak literatürdeki görünümüne bakacak olursak gönüllülük, kamu yararına olan herhangi bir iş, uygulama, hizmet ve dahî müdahaleyi bilâbedel yerine getirmek anlamlarına da gelir. Tabii daha da açacak olursak iki alt başlığa ayırmak lazım. Bunlardan biri hayırseverlik faaliyetleriyle ilişkili olan kısmı, yabancı literatürde “charity, philanthropic organization” vb. terimlerle anılan şeydir. Hatta genelde bunların Amerika’da çok geliştiği söylenir. Yani gönüllülük, gönüllü hayırseverlik faaliyetlerinin... Diğer ise daha çok sivil toplumculukla alakalıdır. Hatta biz buraya biraz daha yakınızdır aslin-

da. Nitekim sivil toplumu organize eden örgütler içerisinde, yine böyle kamusal bir hedefe ulaşmak üzere, yer aldığımız faaliyetler de gönüllülük kapsamına giriyor. Yani temel haklarla ilgili şeyler... Bu kadınların hakları, Müslümanların hakları, oy kullanmayla ilgili spesifik bir şey, doğayla ilgili, hayvanlarla ilgili olabilir. Kısacası temel hakları koruma mücadelesiyle ilgili gönüllülük faaliyetleri son zamanlarda hakkında duyarlılığın yükseldiği bir konu oldu. Özellikle sivil toplumun gelişmesiyle birlikte, aslında daha da görünür oldu. Tabii "bu iki gönüllülük türü birbirinden tam manasıyla ayrışabilir mi?" dersiniz, bu da ayrı bir konu. Yani hayır faaliyetleriyle sivil toplumculuk çok fazla iç içe geçmiş durumda. Örneğin İHH'yi ele alacak olursak yardım faaliyeti de var, sivil toplum faaliyeti de var hatta insanî diplomasi faaliyeti de var. Dolayısıyla burada organizasyonlarda ücretli olarak çalışan elemanlar dışında, sizin bana sorduğunuz şey, bu işe tamamen kamusal katkı yapmak amacıyla giren kişilerin durumlarına gönderme yapıyor, diye düşünüyorum.

Hocam, tam bu noktada özellikle gönüllülüğün toplumun inşasında ve toplumun birliğinin sürekliliğinde de büyük bir rolü olduğunu düşünebilir miyiz? Nitekim sizin ifadeleriniz bunu çağırıyor.

Bu durum çok açık... Kuşkusuz. Yani inşa derken... ilk önce şunu anlamamız lazım; toplumların ayakta kalabilmesi için bir kere o tür hayır faaliyetlerinin sürmesi gerekir. Çünkü toplum içerisinde dezavantajlı gruplar var ve her zaman olmaya devam edecek. Daha genel bir ifade ile söyleyecek olursak; bu dezavantajlı grupların durumlarının iyileştirilmesine dönük çaba sürekli olmak zorunda. Biraz önce bahsettiğimiz, her iki anlamda da gönüllülük, dezavantajlı grupların ayakta kalabilmesi için desteklenmesi gerekir.

Dezavantajlı gruplar demişken burayı biraz açabilir miyiz hocam? Ayrıca sosyal eşitsizliğin hissedilmesini ya da açığa çıkmasını gönüllülük faaliyetleri önleyebilir mi? Bazen pozitif ayrımcılık gerekmez mi?

Kuşkusuz. Ama şurayı kaçırmamak gerekir; sosyal eşitsizlik vak'ası pek çok sebepten kaynaklanıyor olabilir. Yani birey hasta olduğu için eğitim haklarından tam olarak yararlanamıyor olabilir. İlave bir yardımla ancak bunu sürdürebiliyordur. Bu durumda pozitif ayrımcılığa ihtiyaç duyulabilir. Bakın hastalık bunun içine giriyor, engellilikler bunun içine giriyor, yaş bunun içine giriyor. Yani çocuklar dezavantajlı bir grup oluşturuyorsa en az onlar kadar yaşlılar da dezavantajlı bir grup oluşturur. Eee onlarla ilgili faaliyetlere destek olmak, hele bugünkü toplumunda! Yaşlı nüfusun bu kadar arttığı bir toplumda adeta gündemin birinci maddesine oturuyor, birinci sırasına yerleşiyor. Başka... Kadınların var dezavantajlı durumları, çeşitli etnik grupların var, toplumdaki azınlıkların var, göçmenler var. Bakın sınıf meselesine gelmedim bile! Yani güçlüler, zenginler ve prestijlilerle diğerleri arasındaki makasın açılması meselesi başlı başına bir tartışma, ama bütün bu tartışmaların eşliğinde bunları ele alıyoruz artık biz. Yani yaşa da bakıyoruz, cinsiyete de bakıyoruz, engellilik durumuna

da bakıyoruz, etnik alt kimliğin hangi etnik gruba mensup olduğuna da bakıyoruz. Bunların hepsiyle alakalı gönüllülük faaliyetleri var, bizde de dünyada da... Geçmişimizde de vardı. Yani Osmanlı'da mesela... Benim çok hoşuma giden çalışamayacak duruma gelen hayvanların bakımı için kurulan vakıflardan evlenemeyen gençlere yardım için kurulan vakıflara kadar...

Gönüllülük hakkındaki pek çok söylem en nihayete vakıflara gelmek zorunda kalıyor gibi hocam, ne dersiniz?

Tabii ki... Bunun için vakıfların kurulması, onların geniş kapsamlı bir şekilde yürüttüğü gönüllülük faaliyetleri sözü buraya getirmemize bir şekilde sebep oluyor. Dolayısıyla toplumun inşası, ayakta kalmasının yanı sıra bence toplumsal çatışmaların önüne geçilebilmesi içinde bu çok önemli bence... Yani bana kalırsa Müslüman toplum, hiç kimseyi kendi kaderi ile baş başa bırakmama esasına dayalı olmalı. Ama sadece bizde değil, yani dünyada da böyle! Müslüman olmayan toplumlarda da elbette böyle! Fakat hani bizim için konunun önemi ayrı ve her zaman ayrı olmuştur. Bunu vurgulamak istedim.

Yani gönüllülük ve alt açılımlarının toplumsal çatışma hususunda da bir tampon görevi gördüğünü söyleyebilir miyiz? Çünkü mesela unutulmuş, itilmiş, belki bilerek görmezden gelinen birey veya grupların yüreğine gönüllülükle dokunulması, bir nevi onlara yardım eli uzatılması, belki de onların içinde yaşadıkları topluma ve iktidar sahiplerine karşı olan ani tepkilerinin önüne ge-

çen bir tampon görevi görüyor gibi... Sivil toplum kuruluşlarının yaptığı faaliyetler çözüm olabilir mi sizce?

Ben daha çok böyle palyatif (geçici) çözümlerden ziyade, doğrudan sorun çözücü şekilde onlara yaklaşmak gerektiğini düşünüyorum. Yani ne anlamda...! Hani diyoruz ya; "balık vermek değil, balık tutmayı öğretmek" diye... İşte bu çok önemli! Mesela artık hayırseverlik faaliyetlerinde daha çok üzerinde durulan, tek taraflı olarak ihtiyaç duyulan şeyin götürülmesi değil, kişiyi kendi kendine yeterli haline getirecek mekanizmaların kurulması...

TİKA'nın faaliyetleri buna örnek olabilir. Nitekim Afrika toplumlarına aktif bir şekilde seracılık ve toprağı nasıl işleyeceklerine dair eğitimler ücretsiz bir şekilde veriliyor.

Bu tarz faaliyetlerin yanı sıra hayvancılığın öğretilmesi, su yönetiminin öğretilmesi, yani bunlar sadece uluslararası değil, kendi ülkemizde de yapmamız gereken şeyler. Özellikle kadın girişimciliği tartışmaları bu konuda çok önemli! Hani çünkü kadına gerçekten destek oluyorsunuz, kadını kendi ayakları üzerinde durulabilir aktif bir özne haline getiriyorsunuz. Böylece kendi işini kuruyor. Ama bunun içinde bilgiye ihtiyaç var, bir donanımına ihtiyaç var. İşte siz onu orda destekliyorsunuz bunun gibi... Bence topyekûn toplumsal iyi olma halini sağlayacak mekanizmalardan birisi bu, yani gönüllülük.

İyi işletildiği sürece...

Mutlaka... Tabii kuşkusuz.

Teşekkür ederim hocam.

Rica ederim, estağfurullah.

Biraz daha özel bir soru sormak istiyorum. İnşallah sorumluda gönüllülük faaliyetlerine veya yeni gönüllülere de cesaret verir. Alev Erkilet hiç gönüllü oldu mu acaba?

Daha çok dediğim gibi, o sivil toplumculuk tarafında daha fazla olmak üzere tabii ki hep gönüllülük faaliyetlerimiz oldu. Yani yoğun bir şekilde gönüllülük faaliyetlerimiz oldu. Hem uluslararası problemlerde hem de ulusal problemlerde şuna ben çok inanıyorum; sorunların çözümü başkasından beklemek veya devletten beklemek değil, önce Allah'a sonra kendi gücüne güven, çalış ve çabala diyorum. Yani dolayısıyla biz taa Bosna savaşı yıllarından başlayarak aslında hem içeride hem de dışarda pek çok sıkıntılı süreçte aktif gönüllülük yaptık. Daha sonra bu başörtüsü meselesiyle ilgili sorunlar zamanında çok aktif gönüllülük yaptık. Daha sonra yine başka dezavantajlı grupların sorunlarının çözülmesi konusunda aktif gönüllülük yaptık. Evet, yani bunu ben önemsiyorum. Şunun da altına çizelim; hayırseverlik faaliyetleri konusunda da birazcık bu işi tamamen sivil topluma devretmemek gerektiği kanaatindeyim ben. Çünkü bu da modernleşme sürecinin bir parçası gibi geliyor bana. Yani insanın kendisinin gerçekten insana dokunması lazım...

Bizâtihi dokunması lazım...

Bizâtihi kendisinin dokunması lazım diye düşünüyorum. O yüzden mümkünse bireysel aktivizmle sahada olmak gerekir. Yani kendi gerçekliğinin içindeki gerçek insanla karşılaştığın-

da onun sorunlarını çözmeye gayret etmek, bana biraz daha İslâmî ve olması gereken duruş gibi geliyor. Bundan dolayı daha çok bir sivil toplum aktivisti değilim, biraz daha Tarlabası Dayanışma'da daha aktif olduğum söylenebilir. Onlar da özellikle göçmenlerle birinci derecede çalışıyorlar ve çok cansipârâne, yani aslında kendi ellerinde de çok fazla bir şey olmadığı halde... çok iyi organize ederek yardım ve destek süreçlerini yönetiyorlar. Gerçekten bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Yani onun adını zikretmek isterim, seviyorum onları, önemsiyorum diyebilirim.

(28 saniyelik bir suskunluk... Erkilet, düşünüyor.)

Yani evsizlik sorun... çok fazla sorun var... üzülüyorum!

Çok fazla... Özellikle göçmen sorunu had safhada göçmen sorunu ayrı göçmenlerin bir şekilde sorunsallaştırılması ayrı...

Yükselen göçmen düşmanlığına gözler önünde. Bir bilinçlendirme çabamız olmalı! Çünkü göçmenler kendi kendilerini geçindirecek faaliyetleri yaptıkları zaman bile çok net bir şekilde ötekileştiriyorlar ve bunda bir yükseliş trendi görüyorum.

Hocam, bunu dünyada yükselen ayrılıkçı sağ popülizminin ülkemize de sıçramasına ya da içimizdeki ayrımcı grupların güçlenmesine bağlayabilir miyiz?

Yani salt sağ popülizme indirgenebilir mi bilmiyorum ama şunu söyleyebiliriz; sağ popülizm bu konuyu malzeme olarak kullanmakta çok kararlı! Onun için bunu boşa çıkarmak gerekiyor. Yani aslında bizim gerçekten söylediğimiz şey şu; biz, he-

pimiz göçmeniz! Sadece göçmenler göçmen değil, şu İstanbul nüfusunun dörtte üçü göçmen. Belki de daha fazlası göçmen. Biz hepimiz burada göçmeniz. Dolayısıyla bence bu bilinçliliğin oluşturulması lazım. Yani bu yanlış bilinen doğrular, doğru bilinen yanlışlar meselesi biraz onların üzerinde de durmak lazım...

En nihayetinde gönüllülük faaliyetine ihtiyaç çok bence...

Hocam Müslüman kadınlar ve gönüllülük faaliyetlerini yana koyduğumuz zaman ne söyleyebilirsiniz bize? Çünkü elimizdeki raporlar özellikle yakın zamanda biliyorsunuz Van depremi, Bitlis depremi bu gibi depremlerde hanımefendilerin güvenlik faaliyetlerine katılımının arttığını gösteriyor. Gerek ilk yardım gerekse arama kurtarma faaliyetlerinde kadınlar aktif bir şekilde yer alıyor. Ayrıca Akdeniz sahillerinde çıkan yangınlarda kadın itfaiyecilerin canhıraş bir şekilde çalıştığı, gece mesâîlerinin olmamasına rağmen gönüllü bir şekilde yardım faaliyetlerine katıldıkları hepimizin mâlûmu. Bunları nasıl yorumlarsınız?

Valla bence kadınlar her zaman gönüllülük faaliyeti içindeydi. Hatta bilirsiniz Batıdaki o ilk modernleşme süreçlerinde kadınlara biçilen daha çok bu rol, yani hayırseverlik faaliyetleri. Öyle ki; "çok fazla kamusal alana girmel! İşte çalışmal!" gibi sınırlamalarına karşı "hem ailen hem de kendini temsilen hayır faaliyetleri içerisinde ol!" buyrukları söz konusu. Bu aslında kadınlara biçili, kadını biçimlendiren bir roldür. Sivil toplum kısmı itibarıyla demiyorum. Ama özellikle

hayırseverlik faaliyetleri anlamında bu bir kadın işi olarak görülmüştür. Çünkü daha insana dokunan, daha çok şefkat gerektiren bir şey olduğunu toplum düşündüğü için belki de onu kadınlara tahsis etmişti. Yani kadınlar hep bu işin içindeydi, bu benim şahsi kanaatim.

Artı *süfretler*, mesela kadının oy verme hakkıyla ilgili mücadelelerdeki kadınlar, işçi sınıfı kadınları... Dünya kadın günü mâlûmunuz aslında dünya kadın günü değildir! Emekçi kadınlar günüdür. Onların uğradığı kıyımın unutulmaması ve hatırlanmaması için tahsis edilmiş bir gün. Dolayısıyla her türlü hak mücadelesinde bence kadınlar her zaman aktifti. Şimdi belki bunu biraz daha profesyonelce yapıyorlar.

Biraz daha pozisyonlarını genişlettiler...

Biraz daha pozisyonlarını genişlettiler, sivil toplum kuruluşları çoğaldı. Çok fazla sivil toplum kuruluşu var, orada aktif üyelikler artıyor. Çünkü bu kurumlar, sivil toplumda kadınlar için çok önemli bir kendini gerçekleştirme alanı oldu. Bu başörtüsü yasakları zamanında açıkça görülür.

Başörtüsü eylemlerde kadının aktif bir şekilde yer aldığını görüyoruz. Eyleme katılmak hususunda ve birbirlerinin ihtiyaçlarını gidermek hususundaki gönüllükleri pek çok hatırate, tarihi belgeye yansımış durumda.

Özellikle tabii ki üniversiteye girip girememesi, işte başörtülü kamusal alanda bulunamaması gibi meseleler gündemde olduğu için zaten doğrudan bu durum kadınları ilgilendiriyordu.

Ben düşünüyorum bazen arkadaşlarla hani diyorlar ki; bazen herhangi bir vakıf, dernek diyelim... Orada bir çocuk odası vardı ve hepimiz giderdik. Her sefer bir kişi herkesin çocuklarına bakardı iki saat, üç saat her ne ise... Diğerleri yandaki odada toplantı yapardı. İşte ne yapmalıyız, nasıl bir yol izlemeliyiz bunların kararları verilir. Sonra herkes yine kendi çocuklarının yanına giderdi ve herkes gerçek hayatta üstlendiği görevlerini yerine getirmeye çalışırdı. Mesela bu benim çok hoşuma gidiyor. Yani bu kadınların kamusal alanda en az gördükleri zaman bile kendi kamusalıklarını yarattıklarının bir ifadesi ve bunda sivil toplumun çok büyük bir rolü oldu. Yani iyi ki de oldu. Tabii bu sivil toplumu da güçlendirdi. Sadece kadınları değil, bu sivil toplumu da güçlendirdi. O bakımdan böyle interaktif bir ilişki var. Özellikle Müslüman kadınlar dediğiniz için altını çizerek söylüyorum. Yoksa bütün kadınlar için öyledir, ama Müslüman kadınlar için bu 90'ların sonu 2000'lerin büyük yarısında en azından net bir şekilde böyle. Hatta 2010'a kadar bile diyebiliriz. 2012'de daha başörtüsü sorunu kamusal alanda çözülmemişti. 2012'de!

Üzerinden çok da geçmemiş hocam.

Çok geçmedi tabii, daha dün gibi... Bütün o dönem boyunca aslında çok aktif bir kadın hareketi var. Kendini her türlü gönüllülük içerisinde gösteren; eğitim gönüllülüğü, politik gönüllülük, hayırseverlik faaliyetleri...

Dadılık gönüllüğü...

Aynen öyle! Çünkü bu çok mühim bir şey. Yani o yüzden bugün "kreş, kreş, kreş" deniliyor. Çünkü kadını biraz hareket edebilir hale getiren bir şey

bu. Dolayısıyla gönüllü çocuk bakım faaliyetleri pek çok toplumun merkezinde de yapılan bir hizmettir, sunulan bir hizmettir. Diyelim ki kadın, o iki saat içerisinde gidip bir apartman temizliği yapıp gelebilsin, kendi parasını kazanıp kendi ayakları üzerinde durabilsin. Biz bunu hani tarihi yarım adadaki mahallelerde filan çok önemli bir ihtiyaç olarak öne çıktığını görüyoruz. Yani birkaç saat için bile olsa çocuk bakım hizmeti alabilmesi büyük iş.

Kesinlikle hocam. Hocam sizce gerek mahallî, yani şehir içi, şehirlerarası gerek ülkeler arası, yani uluslararası göç ne derece gönüllülük esasına dayanmaktadır? Yani biliyorsunuz ki Ukrayna, Latin Amerika, Suriye, Afganistan gibi çok farklı coğrafyalarda ve daha nice yerlerde bir göç hareketliliği var. Ayrıca şehir içi göçlerde de durum böyle, yani bir yerde kentsel dönüşüm olduğu zaman başka bir yere gitmek zorunda kalan insanlar var. Sizce bunlar ne derece gönüllülük esasına dayalı?

Hepsi gönüllülük esasına dayalı diyemeyiz. Çünkü zaten hani zorunlu göç diye bir kategori var bir de zorunda yerinden etmeler diye bir kategori var. Artı ekonomik amaçlarla, yani ailemiz daha iyi yaşasın diye, taşı toprağı altın diye büyük şehre veya başka bir ülkeye yapılan göçler var. Bence ikisi de var. Hepsini gönüllü göç olarak kabul edebileceğimizi ben düşünmüyorum. Hatta kentsel dönüşümlerin bile çoğu öyle. Çünkü ne bileyim... Kanun çıkartılarak, hani âfet durumu gibi... Sanki bir âfet durumunda çıkarılabilecek olan kanunları veya yönetmelikleri çıkararak da insanlar yerinden

“

Bu sivil

toplumculuk aynı

zamanda iki şeye

karşıda bir emniyet

mekanizması

olarak algılanabilir.

Bir, neoliberalizmin

yarattığı derin

adaletsizliklere

karşı iki, devletlerin

azmanlaşmasına

karşı.

”

edilebiliyor. Biz bunları gönüllü saymıyoruz. Zaten yerinden etmeleri hiç gönüllü saymıyoruz. İşte 90'larda doğudan, güneydoğudan göç etmek zorunda kalan ailelerin çok büyük bir kısmı mecbur kaldıkları için göç etmişlerdi. Ve onlara zaten istekli göçmen ve isteksiz göçmen ayrımı yapıyor. İsteksiz göçmene bazen öfkeli göçmen de deniliyor. Çünkü toprağından istemediği halde kopartılmış... Bence vakaya bakarak değerlendirmek lazım. Yani şimdi Suriye'den olan göçleri elbette bir tarafı ile gönüllü ama öbür tarafı ile bakıldığında kendisine yaşam alanı bırakılmayan bir ortamdan hayatta kalabilmek için başka bir ortama geçiş yaptığını görüyoruz. Bulunduğu yerde öldürülme tehlikesi varsa bunu zorunlu göç sayabiliriz.

Özellikle bir savaş hali durumunda masum sivil halk, bir şekilde isteksiz olarak, canını kurtarma isteği ile ama yurdunu terk etmeme isteğiyle ilticâ etmek zorunda kalabiliyor. Suriye örneği karşımızda değil, içimizde. Peki, bu gönülsüz göçmenler tekrar gönülsüz bir şekilde göçe zorlanmalı mı? Savaşın korkunç yüzüne göçle mukabele etme zorunda kalanları, yani gönülsüz bırakılanları tekrar gönülsüz kılmak mı gerekir?

Kesinlikle hayır, asla! Ben neden "kesinlikle hayır!" diyorum? Bir kere geri döndüklerinde güvende olacaklarından emin değiliz. Hatta güvende olmayacakları kesin! Bu hususun muhakkak, ben, çok dikkatle hesaba katılması gerektiği kanaatindeyim. Çünkü yani Mısır'ı örnek alalım. Yani Mısır'da Arap Baharı sonrasında veya İhvan'a karşı yapılan operasyonlar karşısında ülkesini terk ederek buraya gelmek durumunda kalan göçmenleri, şimdi geri gönderdiği-

“

Bir kere göçmenlerin geri döndüklerinde güvende olacaklarından emin değiliz. Hatta güvende olmayacakları kesin!

”

mizde orada idame-i hayat ettirebileceklerini düşünebilir miyiz?

Mümkün değil gibi gözüküyor.

Mümkün değil. Yani aynı şekilde Suriye'den ilticâ eden masum halk özellikle de politik kişilikler, yani dönemezler, dönmemeliler! Bu aynı zamanda geçmişte Çeçenler için de konuşulmuştu. Yani dönemezler çünkü döndükleri takdirde orda katledilecekleri kesindir. Ben zorunlu geri göndermeye karşıyım, şahsen.

Hocam o halde son sorumu sorarak müsaadenizle yavaş yavaş sonlandırayım. Mâlûmunuz neoliberal ahlak, siyaset, ekonomi politikaları başlıkları altında verilen dersler ve bunların uygulama alanları var. Neoliberal politikaları takip eden ya da merkezi kontrolü azaltarak serbest piyasayı yeğleyen ülkelerde STK'lara düşen görev

sizce olabilir mi? STK'lar burada nasıl konumlanmalı, konumlanıyor? Düşünceleriniz nelerdir?

Bence STK'lar, yani demin konuştuğumuz ya! Bu sivil toplumculuk aynı zamanda iki şeye karşıda bir emniyet mekanizması olarak algılanabilir. Bir, neoliberalizmin yarattığı derin adaletsizliklere karşı iki, devletlerin azmanlaşmasına karşı. Yani bunlar illâ birbirlerine alternatif olmak zorunda değil. Bence gönüllülük ve sivil toplum faaliyeti her zaman gerektiğinde bu ikisine karşı aktif olmalı. Yani rolü azalamaz demeye getiriyorum. Rolü azalamaz, çünkü bugünkü dünyada neoliberalizm geriliyor, yahut dezavantajlı grupların hakları daha iyi hale geliyor diyemeyiz. Bauman okuduğumuz zaman değil mi? "Atık hayatlar" diyor! Yani bu düzenden hareketle, yani kapitalist sistem açısından baktığımızda "bir şey olmayan" milyonların hayatı söz konusu. Bauman bunu öngörüyordu zaten. Sınırların çok daha fazla aşılacağını, milyonlarca insanın bir ülkenin kapısından başka bir ülkenin kapısına sürükleneceğini, müthiş bir mağduriyet ve mâdumluk hali ortaya çıkacağını, bunun bizlerin gözleri önünde cereyan etmesinin bizi korkutup "göçmen düşmanı" yapacağını. Çünkü bize, hatırlarsan 'gelecekte başımıza gelebilecek olanı hatırlatıyorlar' diyordu Bauman değil mi? O göçmenler bize gelecekte başımıza gelebilecek olanı hatırlatıyorlar diyordu! Dolayısıyla neoliberalizm gayet canlı kanlı bir şekilde ayakta. Artık pek çok devlet, hani o Hobbes'un "Leviathan"ı gibi her türlü bireysel hakka müdahale ediyor, insanların temel hak ve hürriyetlerini ihlal ediyor, kendi alanını genişletiyor. Buna karşı da sivil toplumun her zaman aktif ve tetikte olması lazım. Gönüllü faaliyetlerin her zaman bu despotizme karşı aktif olması lazım.

Müstefit olduk hocam. Ayrıca ben bunun şöyle bir handikabı olabilir diye düşünüyorum; nasıl yaklaşırsınız bilmiyorum, ama mesela STK'ların ve gönüllülük faaliyetlerinin son derece aktif olduğu yerlerde, gerçekten işlerini fevkalâde yerine getirdikleri yerlerde devlet, sosyal yanından el çekebiliyor, çekebilir. STK'ların sahaya indiği yerde devletin, sosyal yanından uzaklaşma ihtimali yok mu?

Şöyle ona da hayır diyorum. Bu arada çok güzel bir noktaya temas ettiniz, çok önemli bir nokta bu! Kesinlikle size katılıyorum, ama diyorum ki; zaten sivil toplumun da devletin bir anlamda yakasına yapışıp; "bak! bu grupların haklarını gözetmek zorundasın" hatırlatmasını yapması gerekir.

Kesinlikle!

Onun için de demin ifade edilen yardım götürmek, barış götürmek toplumsal sorunları çözmeye yetmez, bu sadece bir tarafıdır. Diğer tarafı ise haklardır. Benim haklarım, sizin haklarınız, ne bileyim işte... her doğan çocuğun hakkı bu toplumda. Nedir bu? Mesela diyelim ki; temel gıdaya eriş-

bilmesi, devletin bunu karşılıksız olarak vermesi, birtakım kuzey ülkeleri bunu yapıyor. Yani belki nüfus az olduğu için, belki doğum az olduğu için vs. yapıyorlar denilebilir. Ama öbür taraftan baktığımızda biz, Müslüman olarak tabii ki bu devletten kapitalistlerin çıkarları istikametinde değil, onların sömürdüğü halk kitlelerinin çıkarlarının istikametinde davranmasını bekliyoruz! Yalnız söylediğiniz çok güzel bir noktaydı Samet bey, bunu açmamıza ve bunların her birinin yerini belirlememize katkı sağladı. Yani bu devlet işlerden vazgeçsin, işlerden elini eteğini çeksin, işi sivil topluma bıraksın değil. Hani görünmeyen bir el ekonomiyi idare etsin öyle bir şey hiç değil. Yani zaman zaman iktisat teorisinde, sosyal politika teorisinde, sosyoloji teorisinde böyle diyenler olmuştur. Yani devlet küçülsün, sivil toplum büyüsün. Ama bu devletin sorumluluklarından kaçması manasına gelmez, gelemez, gelmemeli! Yani bizim açımızdan gelemez en azından. Kapitalist dünyada ne bileyim... liberal dünyada bazı tezler bunu savunuyor olabilir, ama biz ne diyoruz! Müslüman toplum diyoruz! O toplum ne sefaletin en sefahtan olduğu toplumdur. Ne israfın, ne açlığın ne de yoksulluğun olduğu toplumdur. "Üm-

meten vaseten", orta ümmet olmak. Tabii ki burada devletin çok ciddi bir sorumluluğu var. Müdahale edecek, kontrol edecek, denetleyecek. Belki onu daha çok vergilendirecek, belki ondan alacak buraya verecek zaman zaman. Yani kimilerinin servetlerinin büyümesine katkıda bulunacak bir organizasyon olarak orda değil, sonuç olarak yani! Kesinlikle katılıyorum size. Sivil toplum bu anlamda, ben öyle gördüğüm için biraz da otomatik öyle görünüyor gibi düşündüm belki... Burada denge mekanizması gibi... Nitekim "bak hakları vermedin ver yoksa ben lobcılık yaparım. Böyle kanunların çıkmasını sağlamaya çalışırım; işte ne bileyim... Asgari ücretin bu kadar düşük olmasına karşı faaliyet gösteririm, bunu işte iki katına çıkartmaya çalışırım, bunun yaşam seviyesinin altında olduğunu halka anlatmaya çalışırım, bilinçlendirme faaliyeti yaparım. Ne bileyim icabında yardım da toplarım" gibi... Yani çevre felaketlerin mesela... Ne yazık ki biliyoruz işte... Bak çok güzel örnek bu! Devletler çevre felaketleri konusunda kendi kapitalistlerini ehliştirmekte çok isteksizler. Çok isteksizler çünkü adam masraf yapmak istemiyor. Yani diyorsun ki; filtre koy! Suyunu dereye

verme! İki kere, üç kere filtreden geçirdikten sonra suya bırak! diyorsun. Ancak hiç de böyle olmuyor...

Ya da geri dönüşümlü ham madde kullan!

Tabii ki geri dönüşümlü ham madde kullan! Çocuk işçi kullanma! Göçmen emeğini kullanma! Ama kârını kaybettiği için bundan yana olmuyor. Kim o zaman onu zorlayacak? Bunu ona devletten başka kim yaptırabilir? Eeee kim hem böyle bir devlette hem de uluslararası organizasyonlar nezdinde gönüllülük yapacak? İşte sivil toplum! İçi dışı gönüllüler bunu yapacak. Tabii ki de partiler de yapabilir, başkaları da yapabilir. Fakat esas bu şeylerden doğuyor değişim! olumlu yöndeki tabii ki... Kısacası ben böyle düşünüyorum.

Çok teşekkür ederiz hocam, ağızınıza yüreğinize sağlık. Bizimle değerli fikirlerinizi paylaştınız, vakit ayırdınız.

Şunun üzerinde biraz daha duralım, açalım. Evet burayı bir iki şey açabiliriz ufak... Çünkü burada göçmenlerle bir yaşama pratiği oluşturmanın önemine inanıyoruz. Yani anlatmaya çalıştığım şey şu; biz göçmenlere geçici olarak tahammül ediyor değiliz ki, orada sorun çözülür çözülmez onları geri gönderelim. Yani onlar artık buranın insanı, buranın yerlisi oldular, buranın insanı oldular. Dolayısıyla elbette anayurt özlemi içerisinde insanlar geri dönmek isteyebilir, bu son derece insanî ve anlaşılabilir bir şey. Tabii ki o zaman dönsünler. Yani ama böyle saat tutar gibi tamam sorun çözüldü, ne zaman göndereceğiz tavır ne insanî ne de bilimsel.

Bizim ehlileştirme gibi bir duruma hakkımız yok. Bu sağlıklı bir bakış açısı değil! Tamamen entegre olup, onlarla birlikte yeni

yaşama pratikleri geliştirmemiz lazım.

Kesinlikle onlarda artık Türkiye'nin, bu şehrin, İstanbul'un bir yurttaşı bizim mahallemizin insanı. Dolayısıyla nasıl hep birlikte en mutlu ve huzurlu şekilde yaşayabiliriz, üzerine bir bakış açısı geliştirmemiz gerekir. Ha eğer yeni göçmenlerin gelmesi üzerine tartışılacaksa bu başka bir tartışma, ama yani mevcut, burada yaşamış, on senesini burada geçirmiş, çocuklarını burada doğurmuş, buraya kök salmış insanları geri gönderme hele ki zorla, gönülsüz geri gönderme tartışması yapmak bana biraz utanç verici geliyor.

Yani hocam birde şöyle deniliyor. Bir takım çevreler... Siz de ister istemez medyada denk geliyorsunuzdur. Şunun gibi popülist söylemler de var; "isteseler de istemeseler de gidecekler, sınır dışı edeceğiz, orada toplama kampları oluşturacağız, otobüse doldurup göndereceğiz".

İşte bu ırkçılık! Adı sağ popülizmi falan bile değil! Göçmen düşmanlığı! Bence bu ırkçılık ve göçmen düşmanlığı hatta göçmen nefreti bunun adı! Bu sağlıklı bir şey değil! Yani insanlığı ortadan kaldırmak için çaba gösteren bir haletiruhiye bence...

Hocam göçmenlerin sahip oldukları bazen çok fazla ön plana çıkartılabiliyor. Mesela bir göçmen yemek yiyebilir. Pazardan üç poşetle değil, beş poşetle dönebilir, yani çalışmıştır, alın terini emeğini meyveye sebzeyle dönüştürmüştür... Ama nedense bunlar fotoğraflanıyor ve internet ortamına sürülerek insanların bazı duyguları tahrik ediliyor.

Evet, maalesef onun için göçmen düşmanlığı ve ırkçılık diyoruz zaten, yani doğaçlama ya da kendiliğinden

olan bir şey değil! Biraz da bizâtihi bu sonucu elde etmek için... Şunu demek istiyorum; toplumda bu yönde bir duygu durumu yaratmak için yapılan manipülatif faaliyetler. Çok sakıncalı, çok dikkatli olmalıyız. Yani bence hepimiz sürekli olarak bu konuyu çevremizdekilerle paylaşmalıyız, onların bakış açısını değiştirme konusunda bir şey yapmaya çalışmalıyız diye düşünüyorum. Yani yarın bizim nerede yaşamak durumunda kalacağımızı kimse bilemez değil mi? Allah günleri çevirir, değiştirir. Bugün iyiyi tattırır, yarın kötüyü tattırır. Bu ayettir net bilgi yani, net bilgi bu!

Mesela özel eğitimciler, özel gereksinimli bireyler bağlamında "herkes bir engelli adaydır" derler. Aslında buna benzer bir şekilde "herkes göçmen adaydır".

Evet öyle, öyle tam olarak onu demek istiyorum. Dolayısıyla sen yarın sana nasıl davranılmasını istiyorsan şu an başkasına öyle davran mümkünse. Sana ilerde, Allah korusun, böyle bir şey olduğunda nasıl davranılmasını istiyorsan sen de bugün başka insanlara öyle davran ve özellikle *birlikte yaşama* kavramının altını çiziyorum. *Tolerans* demiyorum, *hoşgörü* demiyorum. Yani üstten bir bakış açısıyla konumlandırıp başkasına bir şey dayatmaktan bahsetmiyorum.

Onu vicdanının nesnesi kalmaktan, hak ettiği şeyi lütufmuşçasına sunmaktan bahsetmiyoruz.

Temel en temel insan haklarını saygı içerisinde karşılayıp bir birlikte hayat pratiği oluşturmaktan bahsediyorum. Bunu vurgulamak istedim.

Çok teşekkür ederim, Allah razı olsun

“

Yaşamda iki önemli seçim vardır.

Var olan koşulları olduğu gibi kabul etmek ya da onları değiştirmenin sorumluluğunu üstlenmek.

”

Denis Waitley

GÖNÜLLÜLÜK

İnsan, hayatını inşa etme ve kendini geliştirme sorumluluğu olan bir varlıktır. Hayatın çeşitli alanlarında benimsediği dünya görüşüne uygun ilkelere göre bu sorumluluğunu yerine getirmektedir. İyi olanı istemek ve iyiliği yaymak üzere her insan kendi kabiliyetlerine göre sorumluluk bilinci ile çaba göstermelidir. İfade biçimleri değişiklik gösterse de gönüllülüğü ortaya çıkaran değerler evrenseldir.

“Gönüllülük, bir bireyin çıkar beklentisi olmadan, hür iradesiyle çevresindekilere yönelik adalet, eşitlik ve özgürlük gibi değerlerle harekete geçtiği bireysel ya da organizasyonel girişimlerdir. Adanmışlık ve mesûliyet duygusu gerektiren gönüllülük, kişilere farklı deneyim ve yetkinlikler de kazandırabilmektedir. Bu nedenle toplumda insanlar arasındaki sosyal ilişkilerin gelişmesinde, değer yargılarının oluşmasında, farkındalığın ve girişimciliğin artmasında ve sosyal sorunlara yönelik farklı çözüm önerileri sunulmasında gönüllülük önemli bir rol oynamaktadır.

Gönüllülük ve iyilik, insanlığın ortak akıl ve vicdanının yansıması olarak farklı şekillerde tezahür edebilir. Tarihteki belge ve sözleşmelere bakıldığında kamu yararı statüsüne, ilk çağlardan günümüze kadar farklı şekillerde rastlanabilmektedir. Bunların ortak paydaları; adalet, özgürlük ve temel insan hakları üzerinde birleşmeleridir.

Toplum düzeninin temelini oluşturan ortak çıkarların, doğrudan veya dolaylı olarak korunması kamu düzenini oluşturur. Kamu yararı ise toplumun varlığını sürdürmesine ilişkin ortak çıkarların korunması çabasıdır. Bu kapsamda kamu yararına katkı sağlayan sivil toplum hareketleri, belirli şartlar çerçevesinde kamu yararı statüsü unvanı kazanarak ayrıcalıklı işler yapabilmektedirler.

Buna örnek olarak; İslâm kültüründe Erdemliler Hareketi olarak bilinen ve Hz. Peygamberin de gönüllü olarak katıldığı Hilfü'l-Fudûl sözleşmesi/ ahitleşmesi de kamu yararının gözetildiği güzel bir sözleşme örneğidir. Gönüllülük olgusunda “*coğrafya kaderdir*” sözünde olduğu gibi mekânsal faktörlerinde etkisi olduğu görülmektedir. Örneğin birtakım doğal afetlere maruz kalan coğrafyalarda afet gönüllülüğünün yaygınlaşması olağan bir süreçtir. Ülkemizde de 1999 Düzce depremi olarak bilinen deprem, gönüllülüğe bakış açısının değişmesinde etkili olmuştur. Bunun

yanı sıra dinî, kültürel ve sosyo-ekonomik faktörler de içinde yaşanan toplumun eksikliklerinin ve ihtiyaçlarının oluşmasında etkili olduğundan gönüllülük alanları da bu değişkenlere göre çeşitlilik göstermektedir.

Bu hizmetler, toplumsal dayanışmanın, barışın sağlanmasına ve milletlerin genel refahına katkı sağlanmasında da etkili olmaktadır. Savaşların, doğal afetlerin ve krizlerin neden olduğu olumsuzluklara karşı, sürdürülebilir projeler ile mağdurlara yardım etmek, bu kapsamda kalıcı eserler üretmek bölgelerin kalkınmalarına destek olmak için profesyonel olarak çalışan gönüllü çalışmaları, *yumuşak güç* (soft power) olarak adlandırılan uluslararası etkin bir hareket mekanizması haline gelmektedir. Birçok açıdan yeni dünya düzeninde etkisini artırarak hissettirmekte olan bu kavram devletler tarafından uluslararası üstünlük göstergeleri arasında yer almaktadır.

Aktüel olarak temel hak ve özgürlükler çerçevesinde asgarî standartların oluşturulması için çalışan global platformların sayısı giderek artmaktadır. Yeni dünya düzeninde devletlerarası diplomasinin yetersiz kaldığı savaş ve doğal afet gibi durumlarda; sivilin korunması, kayıpların bulunması, esirlerin kurtarılması, krizlerin sonlandırılması için gerekli adımların atılmasına önemli ölçüde katkı sağlayan sivil toplum kuruluşları, insanî

diploması alanında yeni aktörler olarak etkin bir şekilde rol almaktadırlar. Yaşanılan dramı tamamiyle önlemese de yürütülen yardım çalışmalarının geliştirilmesine yönelik yeni fırsatlar sunulmasına önemli ölçüde katkı sağlayan insanî diploması uluslararası ilişkiler alanında sivil bir güç haline gelmektedir.

Birleşmiş Milletler 1985 yılında, gönüllü çalışmalarını ve faydalarını dünya çapında duyurmak ve gönüllü programlara katılımı artırmak amacıyla ‘5 Aralık’ tarihinin her yıl Dünya Gönüllüler Günü olarak kutlanmasına karar vermiştir. 2001 yılının Dünya Gönüllüler Yılı olarak ilan edilmesiyle bu konudaki çalışmalar daha da önem kazanmıştır. Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Ajandasının uygulanmasında gönüllülerin güçlü bir araç olduğu ilan edilmiş ve gençlere çağrıda bulunulmuştur.

Yardımlaşma ve dayanışmanın geleneksel açıdan toplumumuzda büyük bir önem taşıdığı göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde gönüllülük faaliyetlerine dair büyük bir potansiyel olduğu da net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de 1982 anayasayı ile sivil örgütlenmelerin çoğu kapatılmış veya faaliyetleri sınırlandırılmıştır. 1990'lara gelindiğinde ise STK'ların sayısındaki artışla birlikte sivil alanda şekillenmeye başlamıştır. Bu gelişmelerle birlikte 2000'lerde hem gönüllü sayısı artmış hem gönüllü olma biçimi farklılaşmış hem de gönüllülüğün ör-

güte ve topluma katkısı önemli bir hale gelmiştir. (Laden, 2013, s. 21 – 26.)

Gönüllülüğü teşvik eden bir toplum, yerel ve küresel refaha katkı sağlamakla birlikte evrensel değerlerin yayılması ve geliştirilmesine vesile olmaktadır. Gönüllü katılımının bir gelişmişlik ve çağdaşlık ölçütü olduğu modern zamanda, gelişmiş ülkelerde diğer ülkelere göre katılımın daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle gönüllülük teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması gereken bir değerdir. Dünya genelinde yoksulluğun azaltılması, sürdürülebilir kalkınma, sağlık, insanî yardım ve barış konularında sosyal adaletin sağlanması için devletlerin ya da liderlerin sınırlı etkisi yerine gönüllü bireylerin entegrasyonu ile oluşturulan sivil inisiyatif hareketleri yeni dünya düzeninde önemli ölçüde yer almaktadır.

Gönüllü kuruluşları açısından oldukça zengin olan tarihimiz *vakıflar medeniyeti* olarak anılmaktadır. Türkiye yüzyılımızda eski ve yeni birçok sivil toplum kuruluşumuz mazlumun ve mağdurun dini, dili, ırkı sorulmaz anlayışıyla hareket ederek ayırım yapmadan tüm mahlûkata yönelik yardım faaliyetlerini yürütmekle hâlâ bu kadim geleneği sürdüren temsilcileridir.

Bu hususta Kur'an'da iyiliği teşvik eden çok sayıda ayet bulunmaktadır;

“Her kim de gönlünden koparak bir hayır işlerse, şüphesiz Allah onu bilir, karşılığını verir.”

(2/158)

“Sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır.”

(3/104)

SAKİN GÜÇ

RAŞİT KÜÇÜK

HOCAMIZ

HAYATI VE MÜCADELESİ

Onun hikâyesi Antalya'nın Akseki İlçesinin Menteşbey köyünde 1947 yılında Hurşit bey ve Ayşe Hanım'ın çocuğu olarak dünyayı teşrifleriyle başladı. İlköğretimi Köyünde, orta öğretimi Antalya İmam-Hatip Okulu'nda 1966 yılında tamamladı. Mezuniyet sonrası Akseki Müftüğünde memurluğa başladı. Bir ara müftü

olmaması dolayısıyla Müftü Vekilliği yaptı. Ama onun gözü ilim yolunda yürümek ve zirveye doğru tırmanmaktı. O yıllar İmam-Hatip Mezunlarının doğrudan gidebileceği yegâne yüksek okul Yüksek İslâm Enstitüleri idi. Bu yüzden yolu Antalya'ya en yakın Konya Yüksek İslâm Enstitüsüne

düştü. 1966'da girdiği Yüksek İslâm Enstitüsünden 1970'de mezun oldu. Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nün 1962'de kurulduğu göz önüne alınırsa Hocamız okulun dördüncü veya beşinci mezunudur.

Bu mezuniyetle birlikte öğretmenlik günleri başladı. Kader onu doğduğu Antalya'nın sıcak ikliminden aşama aşama soğuk iklime doğru götürüyordu. Önce Konya, sonra Erzurum. Erzurum İmam-Hatip Lisesi ilk öğretmenlik tecrübesiydi. Böylece öğrencilik yaptığı İmam-Hatip Lisesine öğretmen olarak geri dönmüştü.

Erzurum onun için hem zorlukların hem de imkânların yurdu oldu. Gösterdiği başarı, bilgi ve tecrübe birikimi Erzurum Yüksek İslâm Enstitüsü'ne Öğretim Görevlisi olarak atanmasını sağladı. Enstitü yılları ona ilmin yollarını açtı, öğretim görevliliği ilim azmini artırdı. Bu azminin fiiliyata dönüşmesinin ancak akademyaya adım atmak ve basamaklarını çıkmakla mümkün olacağını bilincindeydi. O da öyle yaptı, lisansüstü çalışma için en yakın akademik birim olan Erzurum İslâmî İlimler Fakültesinin kapısını çaldı. Bu gaye ve azimle 1979'da doktora eğitimine başladı.

78, 79 ve 80'li yıllar sıkıntılı günlerdi. Halk arasındaki tabiriyle "anarşi günleriydi". Devletle halkın karşı karşıya getirildiği, halkın kendi içinde kutuplaştırıldığı, kurumların parsellendiği, güvenlik güçlerinin ve eğitim camiasının bile ideolojik kamplara bölündüğü karanlık ve kasvetli yıllardı. Sıkıntıyı bastırmaya gelen 12 Eylülcüler yeni sıkıntılar üretmişler, başörtüsü başta olmak üzere dindar kesim üzerinde olmadık baskılar kurmuşlar, her tarafta şiddet estirmişlerdi. Bu baskılara fiilen değil, fikren ve zihnen direnenler bile hedef haline gelmişti.

Hocamızın Öğretim Görevliliğinin yanında idareciliğinin de bulunması doğrudan baskılara maruz kalmasını beraberinde getirmişti. Dininin, diyanetinin, halkının ve öğrencisinin yanında yer alması onun hedef haline gelmesi için yeterliydi. Ama o hak bildiğini okumuş ve doğru bildiği yolda yürümüştü. Onun hayat anlayışı, yaşayışı ve duruşu, hikâyesinin başında çizilmiş, aldığı eğitim ve öğretimle şekillenmiş, şahsiyetine yerleşmiş, ruhuyla bedeniyle bütünleşmişti.

Bununla birlikte o, hiçbir sıkıntısını, derdini ve kederini en yakınlarına bile ne hissettirmiş ne de aksettirmişti. Sıkıntılarını da, üzüntülerini de, maddi ve manevî ızlıklarını da içine atmış, kalbinin derin yerine bastırmış, kendisiyle birlikte alıp götürmüştü.

İşte bu sıkıntılı dönemde doktorasını Erzurum'da tamamlama imkânı bulamadı. Yüce Allah ona başka bir kapı açtı ve yıl 1981'i gösterirken İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsüne ataması yapıldı.

1983 yılına gelindiğinde yarım kalan Akademik faaliyeti olan Doktorasını tamamladı. İsmi ve içeriğiyle kendisine ve şahsiyetine yakışır bir tez yaptı: "Kur'an ve Sünnette Sevgi Kavramı: Özellikle Allah Sevgisi". Tezinin ismi bile Allah'ını, Kitabını, Nebisini bir arada ifade eden ve insanlığa sevgi üzerinden mesaj veren bir içeriğe işaret ediyordu. Zaten hocamız sakinliği, içtenliği ve sevgi dolu simasıyla zihinlere kazınmıştı. Onun sevgiden başka söyleyeceği ve yazacağı ne olabilirdi ki? O da öyle yaptı, ilk kutlu nesillerdeki yaşanmışlıklardan yola çıkarak yirminci yüzyılın sonunda bir sevgi medeniyeti düşü kurmuştu. Nitekim bu tezini "Sevgi Medeniyeti" adıyla kitaplaştırdı. Yaptığını kendisi takdir etmedi, herkesten takdir gördü ve 1990'da Yazarlar Birliği Üstün Hizmet Ödülüne layık görüldü.

Akademyanın basamaklarını çok hızlı çıkamadı. Belki de öyle olsun istedi.

Engellendi, zorlandı, bununla birlikte sakin kişiliğini hiç bozmadı. Yavaş ama kararlıydı, içinde sakin güç saklıydı. Her engeli sakinliğiyle yendi, nice zorlukların üstesinden sakinliğiyle geldi. Hiç şikâyet etmedi, yakındığı görülmedi. Doğruluktan kıl kadar sapmadı, dürüstlükten taviz vermedi, davasından asla vaz geçmedi. Hak bildiği yoldan, içinde taşıdığı hakikatten, hakkı savunmaktan hiç geri kalmadı.

Engeller ve engellemeler onu asla yıldırmadı, akademik hayatını ısrarla sürdürdü, basamakları çıkma azminden asla dönmedi. Sonunda kazanan sakin güç oldu. O, 1997'de Doçent, 2003 yılında Profesör unvanlarını aldı. Böylece Akademyanın en üst basamağına çıkmış oldu.

Sanmayın ki bunları kuru bir unvan uğruna yaptı. Gerekeni gerektiği için yaptı. Denilir ki "bazı insanları unvan yüceltir, bazıları da unvanı yüceltir". İşte hocamız unvanı yüceltenlerdendi. Unvanıyla değil, ismiyle ve şahsiyetiyle bir değerdi. Unvanlar onu asla değiştirmede, belki o unvanlara değer kattı, etrafına nasıl insan olunması gerektiğini hatırlattı. Bütün bunları

yaparken de öyle ulu orta, göze sokarcasına veya şov yaparcasına değil; sakin, sabırlı ve kararlı duruşuyla... Ona "sakin güç" dememiz boşa değildi; hakkını vermek, değerini bilmek, hikmete uygun not düşmekti.

2007-2011 yılları arasında Marmara İlahiyat Fakültesi dekanlığı görevini yürüttü. 28 Şubat karanlığının açtığı yaraları sardı, deştiği cerahati temizledi, yıkılan gönülleri yaptı, etrafına umut dağıttı. Sakinliği, sevgisini ve içtenliğini her bulunduğu mekana yansıttı. Öğrencisinden hocasına, memurundan idarecisine bir sevgi medeniyeti ışığı ve sıcaklığı yaydı...

Onun dekanlık döneminde ilahiyat fakülteleri arası ilişki ve iletişim de güçlendi. Kaldırılan hazırlık sınıfları yeniden ikame edildi, programlar yeniden ele alındı, ciddi ve olumlu iyileştirmeler gerçekleştirildi.

Onun 2007-2011 yılları arasında İlahiyat Milli Komite üyeliği ve başkanlığı döneminde millilik özelliğine yakışır adımlar atıldı. İlk defa ilahiyat fakültelerinin katkı ve katılımıyla 2009'da yüzde otuz Arapça eğitilmiş İlahiyat Fakültesi Programı hazırlandı ve uy-

gulanması Fakültele bırakıldı. Söz konusu program anabilim dallarının ve derslerin ağırlıklarını gözetme ve dengelerini koruma yönüyle en iyi program olma özelliğini hala taşımaktadır.

2011-2014 yılları arasında Bakanlar Kurulu Kararıyla Din İşleri Yüksek Kurulu üyeliğine getirildi ve kurul üyelerinin oylarıyla Kurul Başkanlığına seçildi. Kurulun adına yakışır ve kendi şahsiyetini yansıtır işlere imza attı.

Her kesimin takdirini ve saygısını kazandı ve kuruma güçlü bir saygınlık kazandı.

2014-2022 yılları arasında yaşının ilerlemesine ve rahatsızlıklarına rağmen

men ilimden, ilmî hayattan ve irşattan kopmadı. Çok sevdiği ilmî hayatın canlı yaşandığı İslâm Araştırmaları Merkezinin (İSAM) başına geçti. Sakinliğini oraya taşıdı ve sessiz-sedasız nice akademik ve bilimsel işlere imza attı.

Bunlar hocamızın resmi görevleriydi. Gayr-ı resmi, gönülden ve gönüllü olarak yaptıkları işler ve kuruluşlarında imzası olan kurumların sayısı bu satırların hacmine sığmaz. Belki bunlar içinde anmamız gereken en önemli kurum, Hak Yol Vakfının bünyesinde kurulan daha sonra İlim Yayma Vakfı

tarafından bir süre desteklenen Daru'l-Hadis olarak bilinen Araştırma İnceleme Enstitüsüdür. Hocamız bu kurumun kuruluşuna fikir ve fiiliyatiyle katkı koymuş, her zaman ve zeminde desteklemiş, mensuplarının her daim arkasında durmuştur. Kurum belki bugün ismen ve cismen bu-

lunmamaktadır ama yetiştirdikleri ve eserleriyle gönüllerde her daim bakidir. Buradan yetişen ve hayatın çeşitli alanlarında faaliyet gösteren öğrencilerinin gönüllerindeki sevgi, saygı ve vefa her daim dipdiri duracaktır.

Ne demişler? Burası dünya, gelen gider, konan göçer; kanun böyledir, ne âlim dinler, ne arif seçer; herkese bir ömür biçer, beyaz bir örtü içinde yolcu eder...

Takvimler Hicri 27 Rebiulahir 1444, Miladi 22 Kasım 2022'yi gösterirken hocamız ruhunu teslim etti, fânî dünyadan geçti, baki dünyaya hicret etti.

En güzeli hayırlı ömür, imanlı ölümdür. Biz de hocamızı hayır içinde bilir, hayırla yad ederiz.

Rabbim mağfiretini ve rahmetini ona yar ve yardımcı kılsın. Sancak altında, havuz başında Rahmet Peygamberine komşu eylesin...

Hocamız geride güzel bir aile bıraktı. Muhterem eşi, hayat arkadaşı, yoldaşı, dert ortağı Nesrin hanımefendi, güzide kızları Ayşe, Hatice, Sümeyye ve Büşra hanımefendiler.

Eserleri: Siyer (İmam-Hatip Liseleri için ders kitabı, İsmail Yiğit ile birlikte, Ankara 1987, 1997), Sevgi Medeniyeti (Ankara 1991; İstanbul 2007), Türk Millî Eğitiminde Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Dersleri (Mustafa Öcal ile birlikte, İstanbul 1993), Peygamberimizden Hayat Ölçüleri: Riyâzu's-Sâlihîn Tercüme ve Şerhi (M. Yaşar Kandemir - İsmail L. Çakan ile birlikte, I-VIII, İstanbul 1997, 2017) ve Hazret-i Muhammed (s.a.v.): Siyer-i Nebî (İsmail Yiğit ile birlikte, İstanbul 2006, 2015) başlıca eserleridir.

Hocamız belki nicelik olarak çok yazılı eser bırakmadı ama çok gönüllerde silinmez eserler, zihinlerde kalıcı tesirler bıraktı. Zaten her öğrencinin her eseri, hocasının tesiridir.

ŞAHSİYETİ VE BIRAKTIĞI İZ

Sahabeden Ebû Mûsâ el-Eş'arî, Hz. Peygamber (sav) ebediyet yurduna göçünce çok duygulanmış ve "Sen içlerinde olduğun sürece Allah onlara azap etmez. Bağışlanma diledikleri sürece de Allah onlara azap etmez" (Enfâl 8/33) ayetinin işaretini doğrultusunda "dünyada iki güvence vardı, biri gitti, kaldı öteki" demiştir. (Tefsir Semerkandî, II, 16)

Hz. Peygamber'den sonra sahabîlerin böyle bir üzüntü ve endişe duymaları gibi, "Peygamberlerin varisleri olan âlimlerin" dar-ı bekaya göçmelerin-

den sonra bizlerden birinin de benzer üzüntü duyması ve güven verenlerin bir bir göçtüğü endişesine kapılması pek normaldir.

Hele bir de bu giden gerçek âlim; ilmiyle âmil, amelinde muhlis, hem kendisini hem de çevresini aydınlatan bir kandil, gönüllere huzur veren Allah eri; yolu gösteren, yordamı öğretten bir muallim; hâslılı yoldaki işaretler gibi kendini değil, hakikati ve hak yolu gösteren hakiki bir mürşit ise toplumda büyük bir yankı uyandırması, zihinlere kazındığı ölçüde tesir bırakması, sanki başkası kalmamış gibi bir tehassür oluşturması çok yadırganmamalıdır. "Âlimin ölümü, âlemin ölümdür" sözünü söylemek istenen tam da bu değil midir?

Doğrudur. İstiğfar edenler olduğu sürece bu ümmet güvencededir. Kimlerin istiğfar ettiği de bilinmez. İstiğfarını açık edene de zaten güvenilmez. Bizim güvencemiz, şov yapan değil, gönül yapandır; gecenin bir vaktinde kalkıp ümmet için dua ve istiğfarda bulunandır; yaptıklarını da, gösteri malzemesi yapmayandır; rabbi ile kendisi arasında tutabilendir. Rahman ve Rahim olan Rabbimiz bu ümmetin içinden böyle istiğfar eden kullarını da eksik etmez. Biz günahkârlar da onların vesilesiyle, güven içinde, dünya geçiminde, kendi seçiminde yuvarlanır gideriz, ta ki bir çukura düşene kadar. Dileriz ki Rabbimiz biz aciz ve günahkâr kullarına merhame-tiyle muamelede bulunsun da imanlı bir göç nasip eylesin.

Evet dostlar! Bir ulu çınarı, RAŞİT KÜÇÜK hocamızı kaybettik; gayb alemine, berzah yurduna, yolcu ettik.

Dualarımız ve tesellilerimiz inşallah Rabbimizin rahmetine, cennet bahçesine kavuşması, havz-ı kevser başında Rahmet Elçisiyle buluşmasıdır. İnşallah bizler de bir köşesinde yer bulur, onları seyredenlerden oluruz.

Hocamız o kadar mahviyet sahibiydi ki ne acılarını, ne üzüntülerini ne de hastalıklarını açık ederdi. Hissederdik içinde fırtınalar eser ama bir ulu dağ gibi sabit, sakin, kararlı ve dimdik dururdu. Onun için en iyi tanımlama belki SAKİN GÜÇ olabilir.

Bir konuyu açması da kapaması da aynı sakinlik içindeydi. Tane tane konuşur, her nefesi bir sese dönüşür, dinleyen de aman bir kelime kaçırmayım intibası oluştururdu. Sanki onu dinlerken kafamızda kuş var da uçacak endişesiyle kımıldamadan durduğumuz olurdu.

Sevdiğini de sevmediğini de aynı sakinlikle karşılardı. Hoşnut olduğunu sakince yanında tutar, hoşnut olmadığından sakince uzaklaşırdı. Hâslılı sevmesi de sakin, kızması da sakindi; sevinmesi de sakin, üzülmesi de sakindi...

Uzak yakın önemli değildi, onun varlığı bir güvenceydi. Onunla olan iletişimde mesafe değil, gönül yakınlığı önemliydi.

Âlimdi, düşünce ve eylem adamıydı ama zevk-i selim bir yanı da vardı. Böyle bir sakin güçte zevk-i selim nasıl dururdu? İğretikten uzak, tam ona yakışır şekilde; ilminin derinliğine, düşüncenin enginliğine ve eylem pratiğine uygun düşecek güzellikte. O görülsün diye de yapmazdı bir şeyi, hatta sezdirmezdi; hiçbir özelliğinin, özgünlüğünün, zevkinin ve sevgisinin bilinmesini istemezdi; fitratın timsa-

li, insanın misaliydi. O göstermezdi, yaşardı ve yaşatırdı; bütün çabası ve çalışması hakkın sesi, hakikatin neferi, dinin müntesibi, haklının destekçisi olmaktı.

O tam da görüldüğü gibiydi. Başka türlü olamazdı. Başka türlü olmak ne ona yakışır ne de düşüncesiyle uyurdu. Çünkü o kelimenin tam anlamıyla gerçek bir ilim adamı örneğiydi, bize gerçek âlimin nasıl olması gerektiğini öğreten, şahsiyetiyle gösterendi. Gerçek âlimi sorusuna cevap onun şahsiyeti idi.

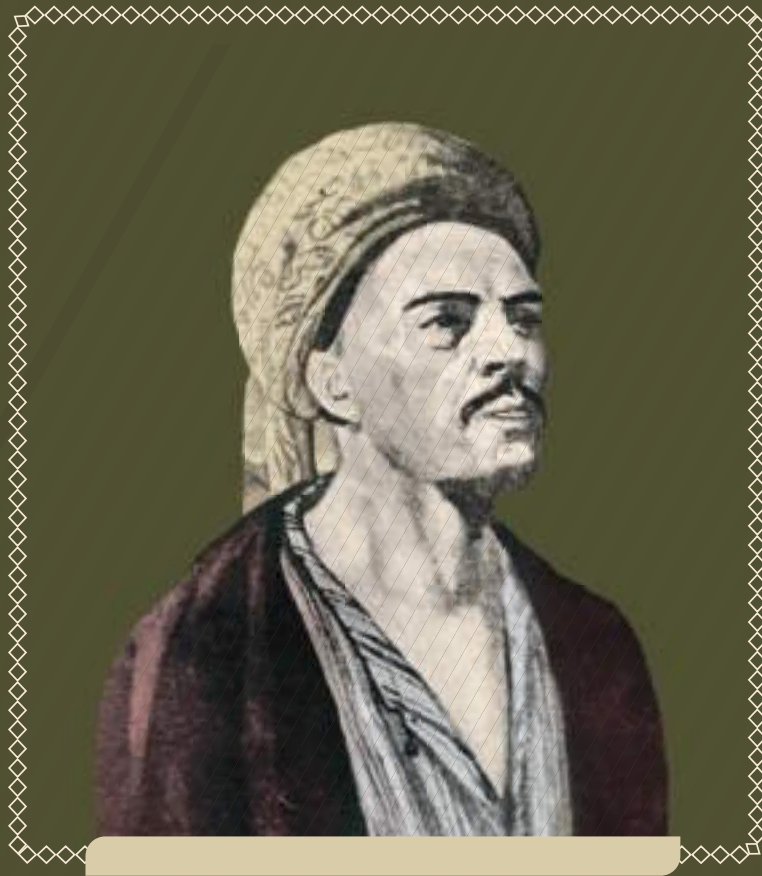
Çünkü gerçek alim;

**Hak yolun yolcusu, hakikate erendir,
Halka mürşit olan, hakka işaret edendir,
Kendini değil, doğru yolu gösterendir,
Halk içinde olup hakka gönül verendir,
Allah için seven, Allah için sevilendir,
Yola güven veren, sapanı çevirendir,
Hak düşmanına karşı göğsünü gerendir...**

20 Cemâziyelevvel 1444 / 14 Aralık 2022

Vakıf

Vakıf bölümündeki yazılar; İlim Yayma Vakfı lisans ve lisansüstü yurdu öğrencileri ile vakfımızın lisansüstü bursiyerlerinin araştırma yazısı, deneme, gezi notları ve kitap tanıtımları gibi çalışmalarından oluşmaktadır.

“

Ben gelmedim dâviyüçün, benim işim seviyüçün
Dostun evi gönüllerdir, gönüller yapmaya geldim.

”

Yunus Emre

Ekmekçizâde Ahmet Paşa Medresesi Restorasyonu ve İLİM YAYMA

Eğitimin kurumsallaşması süreci tarih boyunca yapısal dönüşüm ve sürekli gelişen bir fiziki ortamı da doğurdu. Basit karmaşığa doğru ilerleyen süreçte eğitim kurumlarının bina yapıları gelişti, büyüdü ve kompleks yapılara dönüştü. Bu da farklı düzeyde bir kültürel mirası beraberinde getirdi. Bugün başta sanat tarihi olmak üzere tarih-

sel süreçlerle bağlantılı birçok bilim alanı bu kültürel mirasın günümüze taşınması konusunda ciddi bir çaba gösterirken bu doğrultuda mazi ile bugün arasında eğitime dair mühim bir hafızayı da canlı tutmaya çalışmakta.

Şüphesizdir ki bahse konu çabanın kurumsal olarak desteklenmesi hem daha "gönüllü"

bir çaba doğurmakta hem de toplumsal sahip çıkış açısından somut bir tavır da belirginleştirmektedir. İlim Yayma'nın kuruluşundan itibaren desteklediği, medrese ve kütüphaneler başta olmak üzere, bir bütün olarak Osmanlı külliyelerinin restorasyon ve konservasyon çalışmaları da konunun en canlı örneklerinden biridir.

GörSEL 1 Klasik Dönem Mimar Sinan Yapısı, Süleymaniye Külliyesi

Osmanlı devletinin, kurumsallaşma aşamasında eğitimi önceleyen politikalar izlediği görülmektedir. Eğitim merkezli politikalar, yapı ve inşaa faaliyetleri üzerinden Osmanlı'nın son dönemlerine kadar takip edilebilir. Payitahta yayılan eğitimin inşaa faaliyetleri yoğun bir medrese yapılanmasını da beraberinde getirdi.¹

Medrese yapıları revaklı bir avlulu plan şemasına sahipken, yapı topluluğu içinde şadırvan ve helalar temel programın genişliğine göre, çeşme, sebil, türbe, mektep, kütüphane,

mescit, küçük bir hamam yapısı da işlevsel öğeler bulunmaktadır.² Dolayısı ile eğitim kurumundan kastedilen düzen bugünkü mananın ötesinde bir külliye teşkilatını karşılar. Bu da mimari açıdan ciddi bir çalışma ve mahareti zaruri kılar. Yani sadece müfredat ve eğitim personelinin yetiştirilmesi Osmanlı eğitim düzeninin tesisi için kâfi bir teminat olmazken bunun güçlü bir yapı planı ile desteklenmesi şarttır.

Tüm bu yapısal düzende Osmanlı coğrafyasında bir şehrin işleyişi

konu edilen külliye yapısı etrafında gelişir. Şehir, "Cuması kılınır bazaru kurulur" bir yerleşim yeri etrafında serpilir. Dolayısı ile câmi ve çevresindeki eğitim kurumları şehrin ana merkezini teşkil eder, nefsi karşılar.

Kültürel miras söz konusu olduğunda da eğitim kurumlarının tespiti konuya bağlı olarak mühim bir alanı teşkil eder. Bu çalışmanın ana konusunu oluşturan restorasyon ve konservasyon faaliyetlerinin gayesi tam da bu mirasın tarihi bir hafıza oluşturacak şekilde geleceğe aktarılmasıdır. Zira kültür bizi var eden bir kavram olarak somut unsurlar üzerinde kendini göstermekte çok daha net bir duruş ortaya koyar.

Ekmekçizâde Ahmet Paşa Medresesi Restorasyon Faaliyetine Genel Bakış

İlim Yayma Vakfı'nın tarihi yapıları restore etme konusu doğru anlaşılabilmesi adına tarihi arka planın doğru belirlenebilmesi de mühimdir. Çünkü bina eninde sonunda betondan müteşekkil bir unsur

1 Doğan Kuban ve Cemal Emden. *Osmanlı Mimarisi*. Yapı-Endüstri Merkezi, 2007. s.288.

2 Zeynep Ahunbay, "Mimar Sinan'ın Eğitim Yapıları: Medreseler Darülmektepler." (1988), <http://acikerisim.fsm.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11352/1736/Ahunbay.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Erişim Tarihi: 11.07.2022. s.240.

3 Zerrin Köşklü, XVII. ve XVIII. Yüzyıl Osmanlı Medreselerinin Tipolojisi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış) Doktora Tezi, Erzurum, 1999, s. 345.

4 Mikail Uğuş, Vefa Ekmekçizade Külliyesi, İstanbul, İlim Yayma Vakfı Yayınları-2, 2014, s.37.

5 Sigorta Planı Vefa, <https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/93780>, Erişim Tarihi: 02.07.2022.

iken ona işlev kazandıran şey insan ve insana dair şeylerdir. Eğitim ve ona bağlı eylemler de bu ruhun en kıymetli parçaları olarak ihmal edilemeyecek kadar önemli bir yerde durmaktadır.

Ekmekçizâde Ahmet Paşa Medresesi, Vefa semtinin orta noktasında Molla Hüsrev Camii karşısında, haziresi, sebili ve türbesiyle külliye görünümündedir. Bu medrese çalışmaya konu olan Hüsrev Kethüda Darülmükkurra'sı (1565) ile de komşudur.³ Yapının tarihi ilk müderrisi olan Kafzâde Faizi Abdülhay Efendi'nin eğitime başladığı yıl olan 1604 olarak kabul edilir.⁴ Bölgede ayakta kalan tek medrese olarak bilinir. Medrese bazı kaynaklara göre Ekmekçizâde Ahmet Paşa'nın başdeftardarlığı sırasında yapılmış olabilir. Ki burada defnedilmesi de ayrıca manidardır.

Ekmekçizâde Ahmet Paşa Medresesi'ni hangi mimarın inşa ettiği kesin

6 Semavi Eyice, "Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi", *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, (Ankara, Türk Diyanet Vakfı, 1994), 10. 547-548.

7 Oktay Aslanapa, *Osmanlı Devri Mimarisi*, (İstanbul: İnkılap Yayınları, 2004), s.368.

8 Fatma Yılmaz, *Yeniden İşlevlendirilen İstanbul Medreselerinde İşlev-mekan ilişkisinin İrdelenmesi*. MS thesis. Fen Bilimleri Enstitüsü, 2017. s.50.

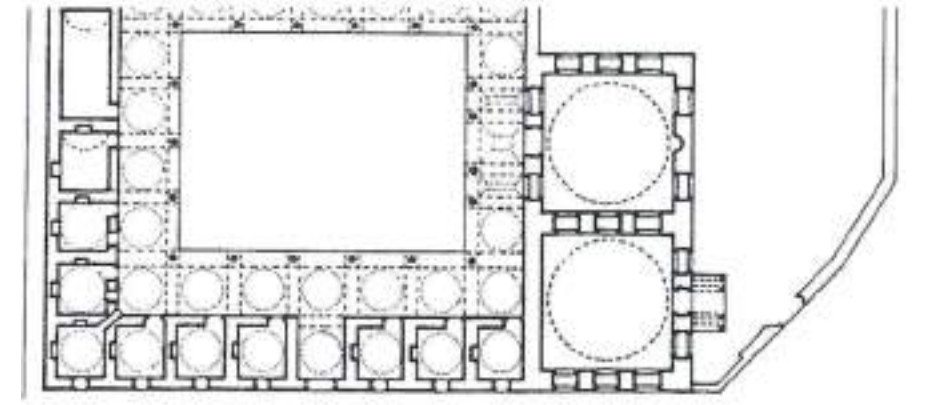
9 Mefail Hızlı, "Anadolu'daki Osmanlı Medreseleri: Bir İcmal." *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 4 (2004): 371-410. s.380.

10 Ekmekçizade Ahmet Paşa Medresesi, *Kültür Envanteri*, <https://kulturenvanteri.com/yer/ekmekcizade-ahmet-pasa-medresesi/#16/41.014976/28.95901>, Erişim Tarihi: 16.06.2022.

11 Eyice, a.g.e., 1994, s.547-548.

12 Erdem Yücel, "Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi". *Arkitekt*, 331, (1968), s.132-133.

13 Zeynep Ahunbay, "Ekmekçizade Ahmet Paşa Medresesi" *Mad.*, *İstanbul Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1994, s. 146-147.

Plan 1 Ekmekçizâde Ahmet Paşa Medresesi Planı¹⁰

olarak bilinmiyor ancak 17. yüzyılın ilk yıllarında hassa mimarbaşısı olan Sedefkar Mehmed Ağa'nın bu medresenin mimarisini tasarlama olasılığının yüksek olduğu bildirilmektedir.⁶ İncelendiğinde Mehmed Ağa'nın eserlerindeki mimari öğelerin bu medresenin mimarisi ile benzer özellikler taşıdığı görülmektedir.

Medrese, on yedi adet kâgir hücre ve dershaneden oluşan kare planlı ve kubbeli bir plan şemasına sahiptir. Medresenin her bir hücresi kare planlı olup, dört tarafı revaklı ve dikdörtgen planlı avlunun üç cephesinde bir "U" şeklinde yerleştirilmiştir.⁷ Medrese avlusunda sekizgen planlı

şadırvan bulunmaktadır. Kesme taştan yapılmış olan şadırvan sonrasında restorasyon geçirmiştir. Bu yapı 1914 yılına kadar teftiş raporlarından tespit edilen duruma göre 20 öğrenci ile eğitim yapısı olarak kullanılmaya devam etmiştir.⁹

1914 yılındaki yazılan bir rapora göre yapı oldukça rutubetli ve harap durumdadır. Fakat tüm bunlara rağmen kullanıma açık olduğu belirtilmiştir.¹¹ 1918 senesinde mahalle çıkan büyük yangın felâketinden sonra evleri yanarlar tarafından medrese işgal ve talan edildiği aynı belgede dikkati çeken bir husustur.¹² Yani nihai olarak insan eli inşa

GörSEL 2 1934 Pervititch, 42 planne importante, Hususi Sigorta Planı Vefa Haritası⁵

GörSEL 3 Ekmekçizâde Ahmed Paşa Külliyesi

Görsel 4 Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi'nin 1963 yılı restorasyon çalışmalarına ait albüm¹⁴

edilen insan eli ile harap edilmiştir. Ayrıca bir afet sonrasında ahalinin medresesi bir sığınak olarak kullanılması da başka bir önemli husustur.¹³ 1950'lerden sonra İlim Yayma Cemiyeti medresesi özüne döndürerek eğitim faaliyetlerinde kullanmaya başlamıştır. Ardından Cahide Tamer, İlim Yayma Cemiyeti ile işbirliği yaparak medresenin tadilatını yaptırmışlardır. Ayrıca medresenin yanına yapılan yurt semtteki eğitim işlerinde kullanılır olmuş, İlim Yayma Vakfı'nın kullanımına tahsis edilmiştir.

Restorasyon çalışmalarının bir diğeri ise 1963 yılında gerçekleşmiş 5 yıl sürmüştür. KOÇ Üniversitesi Dijital Koleksiyondaki, Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi'nin 1963 yılı restorasyon çalışmalarına ait albümde buna dair dökümanlara rastlanmaktadır. Harap halde olan medrese neredeyse yeniden inşa edilmiştir. Bu restorasyon çalışması aşağıdaki vesikada da anlaşılacağı üzere Yüksek Mimar Cahide Tamer restorasyonudur.

Medrese günümüzde İlim Yayma

14 Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi, KOÇ Üniversitesi, Dijital Koleksiyon, <https://libdijitalcollections.ku.edu.tr/digital/collection/CTA/id/4735>.

Vakfı'nın İbnü'l Emin Mahmut Kemal İnal Erkek Öğrenci Yurdu tarafından eğitim faaliyetleri için kullanılmaktadır. Yapının öğrencilerin hizmetine sunarak yeniden işlevsellik kazanması, hem tarihi misyona bağlılığın hem de modern insanın yapı, mekan ve mimari üzerinden kültür ve geleceğin ruhuyla iltisakını sağlamıştır.

Sonuç

İlim Yayma Vakfı ismi ile müsemma olarak vakıf kültürünün günümüzdeki en güçlü temsilcilerindedir. Bu manada hem teşkilat olarak hem de ruh olarak vakıfçılığın devamlılığı esas alan çalışmaları ile hem insan odaklı hem de dün bugün çizgisinin gereklerine bağlı bir düzende çalışmalarına devam etmektedir. Burada yapılan araştırmalar sonunda Vakfın modern yöntem ve destekler ile öğrencilerine sağladığı imkânlar kadar, uhdesinde bulunan tarihi yapıların yeniden canlandırılması için gösterdiği yoğun gayreti dikkat çekicidir.

Bu çalışmada Ekmekçizade Ahmet Paşa Medresesine işlevsellik kazandırılma çabaları ele alındı. Bu noktada hem restorasyon sonrası ortaya çıkan durum hem de kendi çağındaki işlevlerinin bugüne entegrasyonu çalışmaları Türkiye'de vakıf kültürü-

ne bağlı bu önemli çabayı çok daha kıymetli noktaya taşıdı. Çünkü tarihi hafızanın tesisi öncelikli olarak eğitim faaliyetlerinin şehre ruh veren etkisinin anlaşılması için kıymetlidir.

Tarih şuuru kendi içerisinde birçok argümanı barındırır ve bu şuurun yaşatılması fiziki unsurların var edilmesine bağlı olarak gelişir. Dolayısı ile tarih bu devamlılık içerisinde bireysel ve cemiyet bağlamında herkese bir misyon yükler. İlim Yayma Vakfı bunu bir vakıf anlayışı ile üstlenirken eğitimi faaliyetlerinin merkezinde konumlandırması ile dikkat çekici bir görevi ifa eder. Hal böyle olunca bugün İstanbul'un şehir ruhunun tüm taarruzlara rağmen ayakta kalmasında bahse konu restorasyon faaliyetlerinin çok önemli bir yükü göğüslediğini düşünmek yanlış olmayacaktır.

KAYNAKÇA

Ahumbay, Zeynep. "Mimar Sinan'ın Eğitim Yapıları: Medreseler Darülmektepler" Mimarbaşı Koca Sinan Yaşadığı Çağ ve Eserleri, I. İstanbul, 1988, s. 239-309.

Eyice, Semavi. "Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi". Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Ankara: Türk Diyanet Vakfı, 1994, 10, s.547-548. Hızlı, Mefail. "Anadolu'daki Osmanlı Medreseleri: Bir İcmal." *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 4 (2004): 371-410.

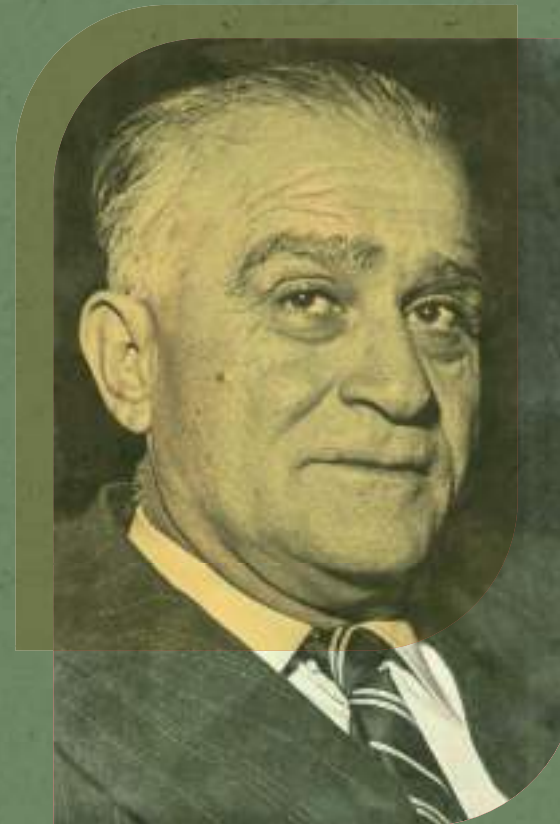
Köşklü, Zerrin. XVII. ve XVIII. Yüzyıl Osmanlı Medreselerinin Tipolojisi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı (Yayınlanmamış) Doktora Tezi, Erzurum, 1999, s. 345. Kuban, Doğan, and Cemal Emden. *Osmanlı mimarisi*. Yapı-Endüstri Merkezi, 2007.

Uğuş, Mikail. Vefa Ekmekçizade Külliyesi, İlim Yayma Vakfı Yayınları-2, 2014.

Yılmaz, Fatma. *Yeniden işlevlendirilen İstanbul medreselerinde işlev-mekan ilişkisinin irdelenmesi*. MS thesis. Fen Bilimleri Enstitüsü, 2017.

Yücel, Erdem. "Ekmekçizade Ahmed Paşa Medresesi". *Arkitekt*, 331, (1968).

Kaygılı Bir Şair; Ahmet Hamdi Tanpınar

Kaygı kavramı; Sigmund Freud, E. Bruce Goldstein ve Karen Horney gibi psikoloji sahasının öne çıkan araştırmacıları tarafından "yayılmacı bir endişe" olarak ifade edilir. Kaygı, bir duygu olarak nesnesizliği ve belirsiz oluşu bünyesinde barındırır. Başka bir ifadeyle kaygı duygusu, "bir tehlike durumunda duyulan belirsizlik ve çaresizlik hisleri"ne karşılık gelir. İnsan, kaygıyla birlikte öz itibarıyla varlığının tehdit altında olduğunu duyar. Bu, bizzat "olmama" gerçeğiyle yüz yüze bırakan bir duygudur. Kaygının hâkim olduğu insan psikolojisinin dış dünyayla bağları çözülür ve gerçeklik algısı çarpıklaşabilir. Dünyayı kaygılı gözlerle izleyen bir insanın kaygılarından kaçmak uğruna ebediyet düşüncesine yahut rüyaya sığınması ise tabii bir savunma mekanizması olarak kendini gösterebilir.¹

¹ Rollo May, *Kaygının Anlamı*, Çev. Aysun Babacan, İstanbul, Okyanus Yayıncılık, 2020, s. 244, 250.

Esasen kaygı, insan hayatında devamlılık gösteren bir duygudur. Kaygı duygusu insanda normal düzeyde yahut normalini aşan nevrotik düzeyde -anksiyete olarak- mevcudiyet gösterebilir. Sigmund Freud, nevrotik düzeydeki kaygının içgüdüyle bağı üzerinde durur. Normal bir kaygıyla dış dünyaya uyum sağlayamayan ego, bu başarısızlık neticesinde nevrotik kaygı (anksiyete) düzeyini tecrübe eder. Bu bağlamda Karen Horney, insanda üstü kapalı ve öznel tehlike düşüncesiyle açığa çıkan, aslında sebebi de belli olmayan nevrotik kaygı (anksiyete) oluşumundan bahseder.² Dış dünya ile iç dünya, yani psikoloji arasında baş gösteren uyumsuzluğun özne için tehlike düşüncesini açığa çıkarabileceği aşikâr bir sonuçtur.

E. Bruce Goldstein ise nevrotik düzeydeki kaygının, diğer bir deyişle anksiyetenin, "varoluş tehdidi"nin yoğun olarak sezilmesi neticesinde ortaya çıktığını ifade eder. Bu tehdit, insanda fiziksel yahut psikolojik, nasıl olursa olsun, sonuç itibarıyla "ne yapacağını bilememezlik" durumunu meydana getirir. Söz konusu durum, "farkındalığın bozgunu" olarak da yorumlanabilir. Nitekim Rollo May, nevrotik düzeydeki kaygıyla farkındalık ilişkisini şöyle ifade eder: "Benlik ile dünya arasındaki ilişkiye dair farkındalık, kaygıda bozulan şeyin ta kendisidir".³

² Muzaffer Şahin, "Korku, Kaygı ve Kaygı (Anksiyete) Bozuklukları" *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, S. 10, 2019, s. 121, 122.

³ Rollo May, a.g.e., s. 88, 91.

⁴ Ahmet Hamdi Tanpınar, *Bütün Şiirleri*, 27. baskı, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020, s. 25.

⁵ A.e., s. 27.

⁶ A.e., s. 111.

Bu bağlamda denebilir ki, nevrotik kaygı (anksiyete), insanın bizzat hayatın doğal akışından yahut nesnel gerçekliğinden kopuşuna sebep olabilir. Yaşamın tezatlığı "ölüm" yahut "yok oluş", sadece düşüncesiyle bile insan psikolojisini baskılayabilir ve bu baskıyla insan hayatını nevrotik kaygıya (anksiyeteye) teslim edebilir. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şiirlerinde, şairin halet-i ruhiyesinde yaşamın karşısında duran "ölüm" yahut "yok oluş" düşüncesinin açığa çıkardığı nevrotik kaygı (anksiyete) belirgin bir biçimde kendini hissettirir. Örneğin *Yavaş Yavaş Aydınlanan* şiirinde ölüm düşüncesi, "yavaş yavaş aydınlanan / bir deniz altı âlemi" gibidir ve "yosunlu bir boşluktan" şairi kendine çeker. Onun için "bir veda gibidir"dir "her nefes".⁴ Her bir hayat, son bulmakla yükümlü olmanın kaygısını bünyesinde bulundurur. Nitekim şair "pınar" gibi akıp giden hayattan "üst üste" su içilemeyeceğinin, diğer bir deyişle hayatın sadece bir kere yaşanabileceğinin gerçeğiyle yüz yüzedir ve bunun idrakı "veda"ya hazırlanmanın hüznüyle eş değerdir.

Hayatın sonlu oluşu yahut kesinsizliği, Ahmet Hamdi Tanpınar'da nevrotik kaygıyı (anksiyeteyi) çağrıştıran yegâne gerçektir. *Bendedir Korkusu* başlıklı şiirinde şair, "Bendedir korkusu biten şeylerin" mısrasıyla söze başlar. Biten şey, burada hayatın ta kendisidir. Şiirin devamında "Çelik gagasında fecri taşıyan / Mavi Kartal Benim... / Pençelerimde / Asılmış bir zümrüt gibidir hayat"⁵ mısraları, "biten şeyler"den kasıt, hayatın kendisinin anlatıldığını daha aşikâr bir biçimde dile getirir. Hayat, bir zümrüt kadar kıymetliyen her an kaybedilecek, yitirilecek kadar emniyet duygusu

“
Daldıkça alıyor derinliğine,
Ruhumu bir sonsuz ölüm korkusu.
(...)
Bir ölümün kalbe sinen gamıyla,
Bak ürpermedesin,
titriyor sesin.

su vermeyen, geleceğe doğru kaygılı, âdeta boşluk hissiyle taşınan -yahut idame ettirilen- bir şeydir.

Hayat ve ölüm tezatlığının ortasında "ne yapacağını bilemeyen" şair, yine aynı "ölüm" yahut "yok oluş" kaygısını *Odalarda Akşam* başlıklı şiirinde söyler: "Daldıkça alıyor derinliğine, / Ruhumu bir sonsuz ölüm korkusu. / (...) Bir ölümün kalbe sinen gamıyla / Bak ürpermedesin, titriyor sesin".⁶ Ahmet Hamdi Tanpınar, hayatın içinde duyulan ölüm korkusuyla hislerin mecazen ait olduğu merkezi, yani kalbi gam hissiyle doldurur. Onda varoluşunun tehdidi karşısında "korku" ve "gam"ın birlikteliği, bir "ürperme" ile "titreyiş" yaratır. Nevrotik kaygının (anksiyetenin) "nesnesiz korkusu" şairde hem psikolojik hem fiziksel belirtilerle vardır. Şair, bu mısralarda "yok oluş" düşüncesi karşısındaki çaresizliğinin nevrotik kaygıya (anksiyeteye) varan taraflarını betimler.

"Ölüm" yahut "yok oluş" düşüncesinin şairde ortaya çıkardığı ruh hâli, yine şairin *Yarasa, Merdiven, Ölüler* gibi şiirlerinde de benzer muhtevaların bünyesinde mevcudiyet gösterir. O, benliğini aşan nevrotik kaygıyla (anksiyeteye) baş edebilmek için "ebediyet" düşüncesine sığınır. Hülasa-i kelam ebediyet, sonlu olmaktan geçer. Şair, nevrotik kaygısıyla (anksiyetesiyle) mücadele edebilmek üzere "ölüm"ün yahut "yok oluş"un ebedi olmanın yolunu peyda ettiğinin bilincindedir. Bu bilinç, onda bazı kereler üst düzeyde kendini beyan eder. Öyle ki şair bu bilinçle "ölüm"e yahut "yok oluş"a iştiaq duyar ve hayatın tam karşısında duruverir ☺

KAYNAKÇA

MAY, Rollo, *Kaygının Anlamı*, Çev. Aysun Babacan, İstanbul, Okuyanıs Yayıncılık, 2020.

ŞAHİN, Muzaffer, "Korku, Kaygı ve Kaygı (Anksiyete) Bozuklukları" *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, Sayı 10, 2019.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, *Bütün Şiirleri*, 27. baskı, İstanbul, Dergâh Yayınları, 2020.

BİR TATLI HUZUR: GÖNÜLLÜLÜK

“

Gönül Çalabuñ tahtı, gönüle Çalab bahtı
İki cihān bedbahtı, kim gönül yıkar ise

”

Yunus Emre

"Gönül" kelimesi dilimizde Eski Türkçeden günümüze kadar varlığını muhafaza eden bir kelimedir. Eski Türkçe *köñül* "göğüs, (mecazi) yürek" sözcüğünden evrilerek günümüze gönül şekliyle ulaşmıştır. Farsçada dil, derûn; Arapçada kalb, hâtır kelimeleriyle

karşılanaan gönül, insan hayatının her evresinde önemini hissettiren bir kavram olmuştur. Başta Kur'ân-ı Kerîm olmak üzere ayetlerde, hadislerde, tasavvuf kaynaklarında, Türk edebiyatında, atasözleri, deyimlerde ve birçok kaynaktan gönül kelimesinin yer aldığı

gönülü görmekteyiz. Bu da gönle ne kadar önem verildiğinin ve gönlün kaynaklarda ne derece yer aldığına en önemli göstergesidir.

“

“

**İlim öğrenmek için
kütüphanelere gidersek
kitapların bizlere huzur
verdiğine şahit oluruz.
Ancak gönülsüz bir kalple
kütüphaneleri doldurursak
o kütüphanelerin bizde
uyandıracığı hissiyat
dört duvarı çevrilmiş bir
beton yığımından fazlası
olmayacaktır.**

”

”

Gönül: İman, sevgi ve nefretin, iyi ve kötü bütün duyguların kaynağı kabul edilen kalbin manevî yönüdür. Dinimiz insanın manevî yönünü oluşturan gönüle oldukça önem vermektedir. Gönül, Kur'ân-ı Kerîm'de kalb, kulûb, sadr, sudûr gibi kelimelerle karşımıza çıkmaktadır. Gönülün, bir açıdan da insanın niyetiyle orantılı bir şekilde varlığını sürdüren manevî bir tarafı vardır. İnsanın niyeti hâlis oldukça gönlündeki kara noktalar tek tek beyaza döner. Ama kötü niyetli bir insanın gönlü de elbette kapkaranlık olacaktır.

Köñül kelimesinden türemiş olan *köñüllüg* "gönüllü"; zor bir işi kendisine hiçbir baskı olmadan kendi içinden geldiği için yapan kişidir. Kendi istek ve kararı ile bir işi yapmayı kabul eden; ağır veya tehlikeli bir işi yapmayı, gönül hoşluğuyla üstüne alandır. Ama gönülsüz insan için kabir ziyaretinde bulunmak bile oradan alabileceği manevî lezzeti azaltır. Üsküdar gibi her sokağında ayrı bir manevî havanın bulunduğu kadîm bir yerde Aziz Mahmud Hüdayî hazretlerinin kabrini ziyarete giden birisi şayet buraya gönülsüz bir gönülle gelmişse burasının insana huzur veren ikliminden nasıl faydalanabilir? Herhangi bir eylemi yerine getirirken gönüllü bir şekilde hareket etmezsek o eylemin sonucu ne olursa olsun keyif alamayacağımız bir gerçektir. Başka bir örnekle durumu açıklamak gerekirse; ilim öğrenmek için kütüphanelere gidersek kitapların bizlere huzur verdiğine şahit oluruz. Ancak gönülsüz bir kalple kütüphaneleri doldurursak o kütüphanelerin bizde uyandıracığı hissiyat dört duvarı çevrilmiş bir beton yığımından fazlası olmayacaktır.

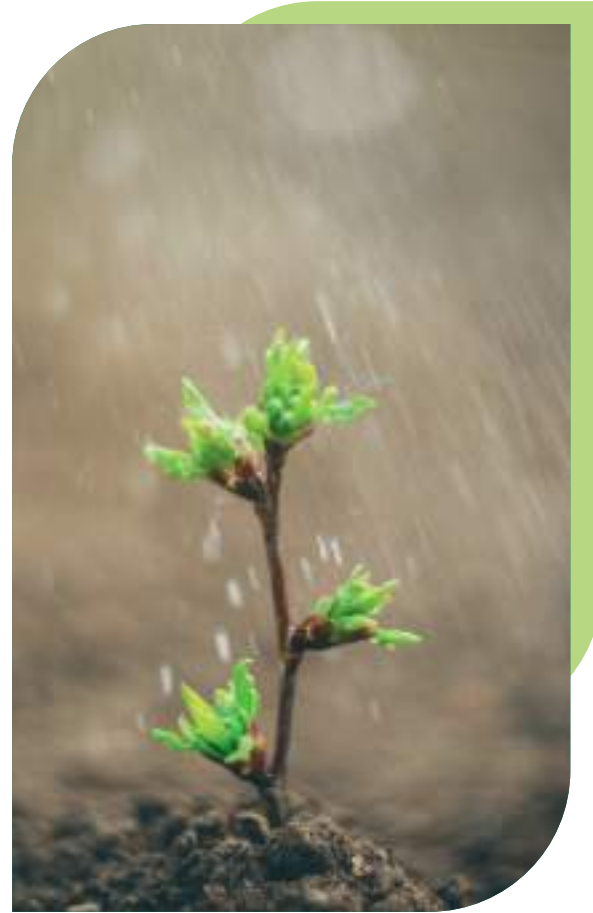
"Kim ilim tahsil etmek için bir yola girerse, Allah o kişiye cennetin yolunu kolaylaştırır." Bu hadisten de anlaşılacağı üzere ilim yolundaki bir insanın mükafâtı şüphesiz ki en güzel mükafâtlardan olacaktır. Ancak ilim öğrenme faaliyetlerine gönüllü bir şekilde katılmızsak acaba o zaman da aynı mükâfata nail olabilecek miyiz? Dinimiz her zaman bir işi layıkıyla yapmanın öneminden bahseder. Özellikle de ilim öğrenmek gibi Allah'ın (c.c.) değer verdiği bir eylemse şüphesiz ki bu işi gönüllü bir şekilde icra etmemiz gerekir.

Dua ederken de gönüllü olmamız gerekmez mi? Sadece ağızımızdan çıkan kelimeler yeterli midir duanın kabulü için? Yoksa kalbimizin de çıkan bu kelimelere eşlik mi etmesi gerekir? Hiç şüphe yok ki kalbimizin de bizimle beraber ettiğimiz duaya "amin" demesi gerekir. Allah'tan samimi bir gönülle istemedikçe duanın kabulüne emin olabilir miyiz? Sadece dua etmek için dua etmemeli, dua ederken dahi gönüllü olmalıyız.

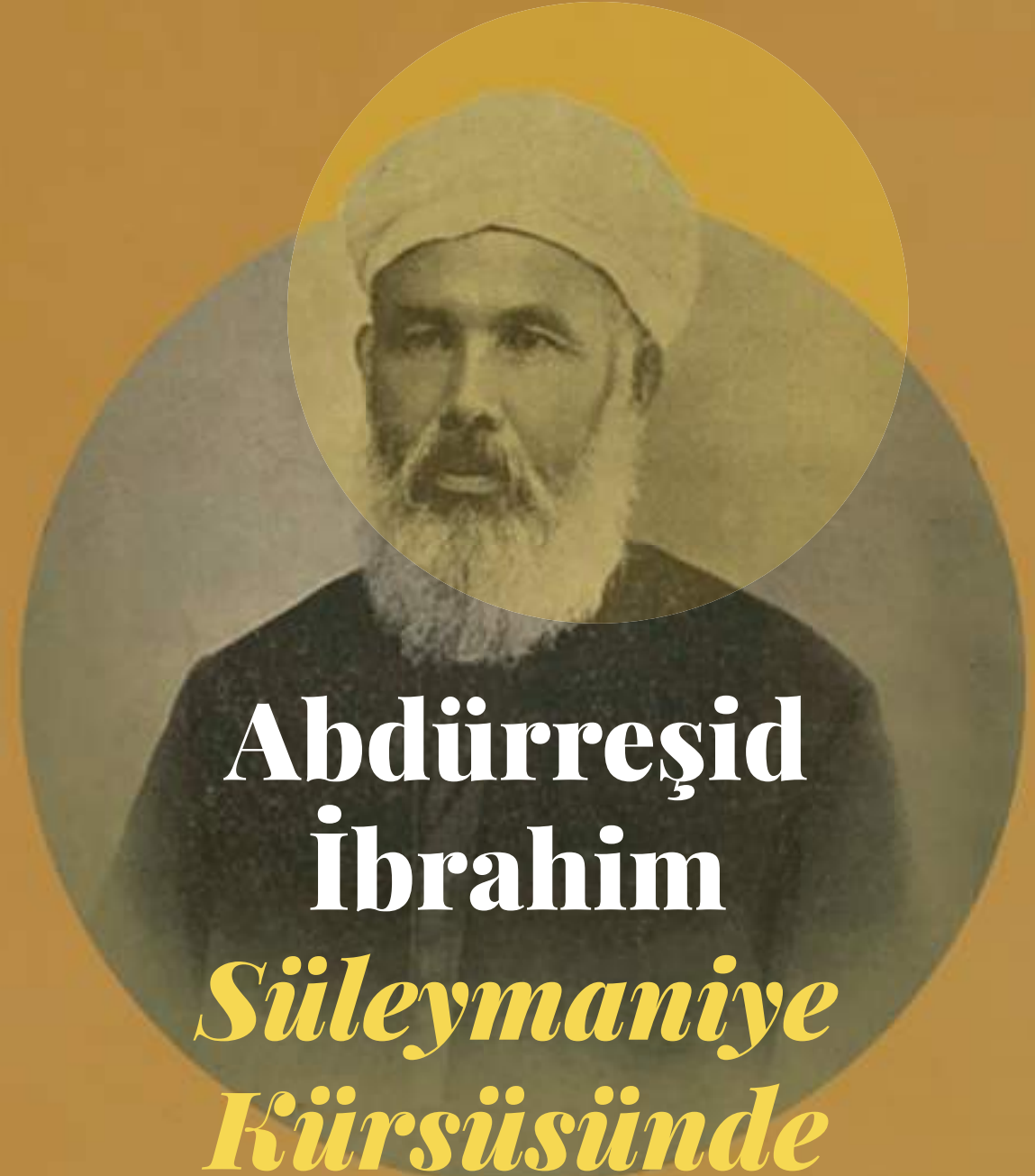
Bunların yanında; hiçbir maddî karşılık beklemeden yalnızca toplum yararını gözeterek katılabileceğimiz pek çok sosyal sorumluluk projesi bulunmaktadır. Bu projeler sayesinde insan başka bir insana yardım etmenin ne kadar kutsal bir davranış olduğunu anlayabilmektedir. Sadece kendimizi düşündüğümüz bir hayatı yaşamak,

nihayetinde kalbimizi köreltecektir. Bu durum bencil insanlardan oluşan kocaman bir toplum meydana getirebilir. Ancak başkalarını düşünerek yaşayabilir, gönüllülük projelerine hiçbir menfaat beklemeden katılabilirsek işte o zaman, insan olarak hayattan alacağımız tadın da arttığını göreceğiz.

Gönüllülüğün insana kattığı daha pek çok faydası bulunmaktadır. Gönüllü olarak bir faaliyete katılan insanın kendisine olan özgüveninin zamanla arttığı görülecektir. Özgüveni artan insan daha verimli çalışacak ve etrafına neşe saçacaktır. Gönüllülük faaliyetlerine katılan insanın sosyal yönü de gelişecektir. Diğer insanlarla kuracak doğru iletişim sayesinde birey, kabuğunu kırabilecek ve zamanı geldiğinde bireysellikten toplumsallığa geçiş yapabilecektir. Elbette insanın sadece kendisi ile baş başa kalmak

isteyeceği anlar olacaktır, ancak bu anları olabildiğince azaltmak ve dünyanın bir noktasında yardıma muhtaç binlerce insan olduğunu hatırlamak yerli yerinde olacaktır. Çaresiz kişilere ihtiyaç duydukları anda yardım etmekten daha güzel bir duygu olabilir mi? Kimsesiz çocukların eğitim aldığı bir kurumda onlara şefkat göstermekten daha fazla huzuru kalbimize ne verebilir? Kimsesiz çocukların başlarını okşamak, onlarla oyun oynamak, eğitim faaliyetlerine yardımcı olmak ve onları geleceğe en iyi şekilde hazırlamanın mutluluğunu daimlarımızda hissetmek önemli değil midir? Bu güzel vatanımız için çocukları geleceğe en iyi şekilde hazırlamak elbette hepimizin borcudur. Bu yüzden insan olarak kabuğumuzdan sıyrılmalı ve gönüllülük faaliyetlerine imkânımız ölçüsünde katılabilmeliyiz 🌱

Abdürreşid İbrahim *Süleymaniye Kürsüsünde*

“

Bana siz âlem-i İslâm'ı sorun, söyleyeyim;
Çünkü hiçbir yeri yok gezmediğim, görmediğim

”¹

Gazeteci, yazar ve seyyah olan Abdürreşid İbrahim,² 1857 yılında Rusya'da Özbek bir ailenin evladı olarak dünyaya gelir. Türk milletini bir bayrak etrafında toplamayı gayret eden İbrahim, sadece Türklerin değil, tüm Müslümanların halinin duyulması için seyahatler eder. Farklı coğrafyalarda, farklı dine mensup devlet yönetimleri altındaki Müslümanların yaşamlarını, eksikliklerini ve bir hâmi arayışlarını seyahatleri boyunca tespit eden İbrahim, notlarını *Âlem-i İslâm* adlı kitabı içerisinde bir araya getirir. Kitap, Abdürreşid İbrahim'in 1907 ve 1910 yılları arasındaki ikinci seyahatini anlatır.

Seyahati bir tebliğ aracı olarak gören İbrahim, 1897 yılında ilk büyük seyahatine başlar. İstanbul'dan Mısır'a, Hicaz'a, Filistin'e, Fransa'ya, Sırbistan'a, Doğu Türkistan'a gider ve en nihayetinde doğduğu yere döner. Ardından yine İstanbul'a gelen İbrahim, bu sırada Akif'in "Süleymaniye Kürsüsü"nde bir vaiz olarak karşımıza çıkar:

"Bir zamanlar yine İstanbul'a gelmişim ben. Hâle baktıkça fakat, ümmetin âtisinden. Pek derin ye'se düşüp Rusya'ya geçtim tekrar. Geçmeseydim edeceklerdi ya zâten icbar!"

Akif'in ifadesiyle büyük bir hayal kırıklığı yaşadığı söylenen Abdürreşid İbrahim, hem baskıyla hem de ihtilal ardından oluşan özgür ortamı Müslümanları uyandırmak için fırsat bilerek yeniden Rusya'ya döner. Akif dönemin Rusya'sını şu mısralarla dile getirir:

"O zaman Rusya'da hâkimdi yaman bir tazyik... Zulmü sevdirmek için var mı ya bir başka tarik? Düşünen her kafanın mutlak ezilmekte sonu!"

İbrahim de söz konusu edilen "düşünen kafa"lardandır. Fakat ezilmeden, yasaklanmadan önce daha yapacakları vardır.

"Evvelâ gizlice bir matba'a te'sis ettim; Beş on öksüz bularak basmacılık öğrettim. Kalemim çokça pürüzlüydü, fakat çaresi ne?"

İbrahim, Rusya'da bir matbaa kurar ve çeşitli gazete-dergiler yayımlar. Ayrıca fiilen de Rusya Müslümanlarının bir araya gelmesi için toplantılar düzenler. Her ne kadar devlet tarafından izin verilmese de o inancından vazgeçmez ve toplantıları gizlice gerçekleştirir.

**"Dediler: "Şimdi hükümet basacak matba'anı... Durmanın vakti değildir. Hadi kaldır tabanı! (...)
Yolu tuttum yalnız doğruca Türkistan'a. Gece gündüz yürüdüm bulmak için Taşkent'i; (...)**

Uzamı sonra Buhârâ'ya, Semerkand'e kadar; Eski dünyâda baktım ki ne âlemler var? Sormayın gördüğüm âlemleri, hiç söylemeyim: Yâdı temkinimi sarsar da kan ağlar yüreğim"

Mısralardan da anlaşıldığı gibi İbrahim, Batı Türkistan, Buhara ve Semerkant bölgesini gezer. Bu bölgede gördükleri onu şaşkınlığa uğratır. Çünkü Akif'in de dediği gibi bu bölge "İbn-i Sînâ'ları yüzlerce doğurmuş iklim"dir, fakat şu an aynı coğrafyada ilme dair hiçbir iz bulunmamaktadır. Buhara'da "sayısız medrese" vardır ama hepsinde de okunan "On para etmez fenler"dir. Çin, Mançurya'da devam eden seyahatin izlenimleri de farklı değildir. Akif, bölgeyi anlatırken o meşhur mısralarını kaleme alır:

"İnmemiştir hele Kur'ân, bunu hakkıyla bilin, Ne mezarlıkta okunmak, ne de fal bakmak için!"

İbrahim'in bir sonraki durağı Hindistan ve Japonya'dır. Bu uzun seyahatinden aldığı notları kapsayan *Âlem-i İslâm* eserinde Japonların Müslümanca yaşadıklarını belirten Abdürreşid, söz konusu milletin gerek ahlakının gerekse kültürünün İslâmiyet'e yakınlığından söz eder. Mehmet Akif bu durumu şu şekilde dile getirir:

"Siz gidin, sefvet-i İslâm'ı Japonlarda görün! O küçük boylu, büyük milletin efrâdı bugün,

"Siz gidin, sefvet-i İslâm'ı Japonlarda görün! O küçük boylu, büyük milletin efrâdı bugün, Müslümanlık'taki erkânı siyânette ferîd; Müslüman denmek için eksigi ancak tevhi'd.

Müslümanlık'taki erkânı siyânette ferîd; Müslüman denmek için eksigi ancak tevhi'd"

Japonya'da tanıdığı üst düzey yöneticilerin dahî Müslüman olmasını sağlayan İbrahim, İslâmiyet'in köklü bir biçimde bölgeye tesir etmesini sağlar. Ayrıca İslâmiyet'in yayılmasına hizmet edecek Asya Gi Kay Derneği'ni de kurar. Derneğin amacı, bölgedeki halkların birbiriyle yardımlaşması ve İslâm'a davet edilmesidir.

Üç yıllık seyahat sonrasında İstanbul'a geldiğinde İstanbul'u, Akif'in "Na'radan çalkanıyor! Öyle ya... Hürriyet var!" mısralarında belirttiği gibi istibdat bitmiş, meşrutiyet ilan edilmiş halde bulur. 1918 senesinde üçüncü büyük seyahatine çıkar. Ardından Konya'ya gelip yerleşir. 1933 yılında tekrar Japonya'ya gider. Tokyo'ya bir camii yapmak için büyük gayretler sarf eden Abdürreşid, 1937'de caminin açılmasını sağlar. Bunu yanı sıra Japonya'da İslâmiyet'in resmi bir din olarak tanınması için de mücadeleler verir ve bu hakların elde edilmesinde de önemli rol oynar. 1944'te ise 87 yaşındayken Tokyo'da vefat eder.

Abdürreşid İbrahim'in hayatını anlamak için onun sözlerine kulak vermek yerinde olacaktır:

"Ben tıynet ve yaratılışım icabı olarak, millî hayatım demek olan şu İslâmî hayata hizmet yolunu tuttum. (...) Her hususta Kur'an âyetleriyle amel ettim."

"İşte şu yola uygun, bu kere de 'Sîrû fil-ard' ilâhi emrine uyarak uzun bir seyahate çıktım. Önümde bir giden, arkamda bir iten yok idi. Yalnız himmet kemerini bele bağlayarak tevekkül aşasını ele aldım. Yalnız ilâ-yı Kelimetullah hâlis niyetiyle, Allah'ın ipine sarılma fikrini terviç ve takviye mukaddes emeli uğruna çoluk çocuğuma ve mini mini ciğerparelerim olan masumlarımı Allah'a emanet ederek terk ettim. 'Yâ Allah' diye yola çıktım."³

1 Mehmet Akif Ersoy, Safahat, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, s. 147.
2 Hayatına dair bilgiler şu kaynaklardan elde edilmiştir: Abdürreşid İbrahim, *Âlem-i İslâm*, haz. Mehmet Paksu, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, İstanbul 2013.
Mustafa İsmet Uzun, "Abdürreşid İbrahim", *İslam Ansiklopedisi*, TDV Yayınları, C. I.
3 Abdürreşid İbrahim, a.g.e., s. 58-59.

Şiir ve Şehir

“Mekânı değerli kılan mekinidir” sözünün haklılık payı var olsa da kimi zaman eş, dost ve akrabanın dışında da mekânları değerli kılan unsurlar vardır. Mekândan kastımız şehir olduğunda ise bu sözün tezi biraz daha çürümektedir. Şehir öyle olmalı ki içerisinde hiçbir dostumuz yokken bile gözümüzde değerli olmalı, değerinden bir şey kaybetmemelidir. Hatta biraz daha ileri gidip içinde hiçbir insan yokken dahî yapıları, ağaçları, yollarıyla değerine değer katmalıdır şehirler.

Yanılıyor muyum bilmem ama onun için yazılan onca şiire baktığımda İstanbul'un eskiden insanlar için ya da işte bu bir avuç şairin şiirinden anladığımız kadarıyla, bazı insanlar için tam da böyle bir anlam ifade ettiğini düşünüyorum. Nedim'in tüm Acem mülkünü onun bir tek taşına feda ettiğine bakılırsa şehir, değerini kendi kendine meydana getirmiştir:

“Bu şehir-i Sitanbul ki bî misl ü behâdır
Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedâdır
Bir gevher-i yek-pâre iki bahr arasında
Hurşid-i cihan-tâb ile tartulsa sezadır”

Yahya Kemal ve Necip Fazıl'ın İstanbul için yazdıkları şiirlere baktığımızda hissiyatın pek de değişmediğini görebiliriz. Şehir, kendi öz varlığıyla hâlâ şairi cezbedebilmektedir. Hâlâ hiçbir dış etkene ihtiyaç duyulmaksızın değerli olan ve değerini koruyan bir durumdadır. Necip Fazıl şu mısraları döşerken henüz ona şiir yazılabilecek bir şehrimiz, bir İstanbul'u-muz varmış demek ki:

“Boğaz gümüş bir mangal, kaynatır serinliği;
Çamlıca'da, yerededir göklerin derinliği.
Oynak sular yahnın alt katına misafir;
Yeni dünyadan mahzun, resimde eski sefir”

“Her akşam camlarında yangın çıkan Üsküdar,
Perili ahşap konak, koca bir şehir kadar...
Bir ses, bilemem tanbur gibi mi, ud gibi mi?
Cumbalı odalarda inletir “Kâtibim”i...”

Günümüzde, İstanbul'a veya daha genel söyleyecek olursak bir şehre şiir yazılmıyor olmasında şiirin farklılaşması, başka bir mecrada akması kısacası yön değiştirmesi etkili olmuştur elbette. Fakat bunda uğruna şiir yazılacak bir şehrin kalmaması hiç mi etkili olmamıştır? Bu yazıyı “Şiir ve Şehir” diye isimlendirirken bile bunun ne kadar uzak ve nostaljik bir hayal olduğunu düşünmekten kendimi alamayışım; mimarisinden tutun da ormanlarına, insanlarına, yollarına kadar şiire konu olmaya değer bir şehrin olmayışı hiç etkili olmamış mıdır?

Neredeyse konuyla ilgili olan olmayan herkesin diline pelesenk olmuştur, kötü şehirleşme. AVM'lerden çıkmayanlar da bu konudan şikâyetçi, kırlara özlem duyanlar da... Hâl böyle olunca şehirlerin tahrip edildiğine dair çıkarlarımız, isyanlarımız, söylemlerimiz içi boş sloganlara dönüşmekte ve her şeyi hızla değiştiren yeni zaman bunları da bir çeşit yozlaştırmakta.

Artık şehirlere şiirler yazılmıyor. İnsanların gönüllü yaşadığı şehirler yok artık. Neredeyse herkesin şikâyet ettiği bir şey olmaya başladı şehir yaşamı. Üst üste dikilmiş binalarda gönüllü mahpuslar adeta. Salgın zamanında günlerce ayağımız yere değmedi. Ayağı yere basmayan bir yaşamın mahpus kuşlarıyız. Kırlara hepimiz özlem duyuyoruz da işimiz gücümüz şehirde olduğu için bu cehenneme katlanmak zorundayız. Sanki böyle düşünenlerin sayısı arttı gibi... Ne dersiniz? Belki de kişi herkesi kendi gibi zannetmek istiyordur.

Günümüzde şehirleşme ve mimari konusunda neredeyse hiç kimsenin estetiği düşündüğü yok. Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin yanında Cumhuriyet mimarisinin esamesi bile okunmuyor. Oysa yönünü tamamen Batı'ya çeviren Cumhuriyet, hiç değilse Batı mimarisinin etkisiyle daha iyi şeyler

yapabilirdi bu konuda. Bütün yeni yapılar pragmatik bir düşüncenin sonucunda, sadece kullanıma uygun olarak tasarlanıyor. Önemli olan kullanışlı olması, güzel olması değil! Göz önünde bulundurulmuş tek unsur fayda oluyor. Oysa estetik değer kendisi faydadan ayrı tutulabilir mi?

Netice itibarıyla günümüzde şehirlere dair şiir yazılmıyor olmasının şiirin ve şairlerin değişmesine bağlamak, sadece buna bağlamak, pek de sağlıklı olmasa gerek. Birbirine ilişkili olan bu hususlardan birinin yola girmesi diğerlerinin de bu anlamda bazı adımlar atmasına katkı sağlayacağına inanıyorum. Neden inanıyorum? Bazı Avrupa şehirlerinin bugünkü hallerini fotoğraflardan dahî gördüğümüzde "yek-pâre sengine tüm İstanbul fedadır" demekten kendimizi alkoyamıyorsak, bu alanlarda bir şeyler yapılabilir demektir 🌱

“
Üst üste dikilmiş
binalarda gönüllü
mahpuslarız adeta.
Salgın zamanında
günlerce ayağımız yere
değmedi. Ayağı yere
basmayan bir yaşamın
mahpus kuşlarıyız.”

VEFA LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ YURDU FAALİYETLERİ

LİSANSÜSTÜ BURSİYERLERE YÖNELİK FAALİYETLER

2022 - 2023 DÖNEMİ LİSANSÜSTÜ BURS BAŞVURUSU

BAŞVURU TARİHİ: 6 - 26 EYLÜL

YÜKSEK LİSANS BURSUSU 2.250 ₺

DOKTORA BURSUSU 3.250 ₺

Ayrıntılı Bilgi ve Başvuru İçin: bursa@iyvayfi.org.tr

AHMET MURAT & DOÇ. DR. AHMET MURAT ÖZEL

AKADEMİNİN İÇİNDEKİ ve DIŞINDAKİ HAYAT

12 AĞUSTOS 2022 CUMA 16.00 - 17.30

ÇOKLUSİLE KİTAP HEDİYE EDİLECEKTİR.

TEME HAZİROĞLU

Başka Bir Finans Sistemi Mümkün Mü?

19 AĞUSTOS 2022 CUMA 20.00 - 21.30

ÇOKLUSİLE KİTAP HEDİYE EDİLECEKTİR.

Zafer Bilgi

ONLINE TARİH TURU

6 TEMMUZ 2022 ÇARŞAMBA 16.00 - 17.30

ÇOKLUSİLE KİTAP HEDİYE EDİLECEKTİR.

FİLM OKUMASI

KERTENKELE-MARMÜLEK

Prof. Dr. Dursun Ali Tokel

KERTENKELE FİLMİNİN PROGRAMDAN ÖNCE İZLENMESİ GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR. Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

20 TEMMUZ 2022 ÇARŞAMBA 18.00 - 20.30

LİSANSÜSTÜ BURSİYER BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

- DOKTORA BURSİYERLERİ -

16.00-17.00 27 Aralık 2022 Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

LİSANSÜSTÜ BURSİYER BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

- YÜKSEK LİSANS BURSİYERLERİ -

15.00-16.00 27 Aralık 2022 Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

Uzman Psikologlar Eşliğinde:

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK ve REHBERLİK

Hizmetimiz Başlamıştır

www.iyvayfi.org.tr

İlim ve İrfan YUVASI | İbnülemin Mahmud Kemal İnal Yurdu Faaliyetleri

Yurt Mülakatları

Dönem başında lisans yurdumuza kaydolacak öğrencilerle mülakatları bizzat idarecilerimiz gerçekleştirmiştir.

Başarı Bursları

Üniversite sınavında dereceye girmiş 100'lerce öğrencimize başarı bursu sağlandı.

Yeni Öğrencilere Oryantasyon Programı

8 Ekim 2022 tarihinde Lisans yurdumuzun yeni öğrencilerini birbirleriyle kaynaştırma, vakıf kültürünü öğretme ve aidiyet duygularını geliştirme maksatlı oryantasyon programı gerçekleştirilmiştir.

ATV Safari Turu

30 Ekim 2022 tarihinde İlim Yayma Vakfı lisans yurdumuzun öğrencileri ile ATV safari turunu gerçekleştirdik.

Oda Başkanları Eğitim Programı

15-16 Ekim 2022 tarihinde lisans yurdumuzun oda başkanlarına, daha verimli bir yıl geçirmek maksadı ile sorumluluk ve görevlerini nasıl gerçekleştirecekleri hususunda eğitim verildi.

Mütevelli Heyeti Tecrübe Paylaşımı Programı

8 Kasım 2022 tarihinde Nurettin Alan Bey ve Ömer Çınar Bey'in katılımlarıyla hukukçu öğrencilerimize yönelik tecrübe paylaşımı gerçekleştirildi.

AVVA Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı Tecrübe Paylaşımı

20 Kasım 2022 tarihinde Avva Holding yönetim kurulu başkanı Volkan Atik Bey ile öğrencilerimizi buluşturduk ve Volkan Bey'in iş hayatına dair tecrübeleri dinledik.

Ayasofya'ya Vefa

12 Ekim 2022 tarihinde lisans yurdu öğrencilerimizin yoğun katılımıyla Ayasofya Camii'nde sabah namazı buluşması gerçekleştirdik.

Bölüm Tanışma Toplantıları

Lisans yurdu öğrencilerimizin birbirleriyle kaynaşması ve aralarındaki samimiyetin artması maksadı ile bölüm tanışma toplantıları gerçekleştirdik.

Sabah Namazı Buluşmaları

27 Kasım 2022 tarihinde Mimar ve Mühendis bölümü öğrencilerimiz Arap Cami'de sabah namazı buluşması gerçekleştirdiler.

Sabah Namazı Buluşmaları

25 Kasım 2022 tarihinde Lisans öğrencilerimiz Nusretiye Cami'nde sabah namazı buluşması ve ardından kahvaltı programı gerçekleştirmişlerdir.

Şehirdışı Bursa Gezisi

27 Kasım 2022 tarihinde lisans öğrencilerimizle Bursa şehrine günübirlik ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Maşuk'un Nefesi Film Gösterimi, Söyleşi ve Meşk Programı

29 Kasım 2022 tarihinde Maşuk'un Nefesi filminin oyuncularını ve yönetmenini ile lisans öğrencilerimizi bir araya getirdik. Programda karşılıklı sohbet ve ardından güzel bir meşk gerçekleştirildi.

İlim Yayma Ödülleri

İLİM YAYMA ÖDÜLLERİ 2023'E DOĞRU
Yeni Dönem Çalışmaları Hız Kesmeden Devam Ediyor...

İlim Yayma Ödülleri fikri, aradan geçen 5,5 yılda Türkiye'nin saygın akademik ödülü olma yolundaki yapısını güçlendirerek çalışmalarına devam etmektedir. İlk aşamasında akademisyen, iş insanları ve iletişim uzmanlarından oluşan yaklaşık 30 kişilik güçlü bir ekiple başlatılan çalışmalar, aynı kararlılıkla ve inançla gelişerek faaliyetlerini planlamaktadır.

Geçtiğimiz dönem, 2021 İlim Yayma Ödülleri Ödül Töreni sürecinde görüldü ki; ilk yıla göre nicelik anlamında büyük bir değişim yaşandı. Evrensel düzeyde insanlığa fayda sağlayacak bilgiyi üreten araştırmaların başvuruları, 2019 yılında olduğu gibi büyük bir titizlikle değerlendirilmiş ve 2021 İlim Yayma Ödülleri gerekli hassasiyet

ve önem gösterilerek sonuçlandırılmıştır. 2021 İlim Yayma Ödülleri 2019'a göre başvuran aday sayısı 758'den 1111'e, başvuran üniversite sayısı 106'dan 159'a, başvuran kurum sayısı da 14'ten 34 yükseldi. Ayrıca 2019'da toplam başvurular içinde %22 olan ağırlığını 2021'de %38'e çıkaran kadın bilim insanlarımızın tevccühü bizi ziyadesiyle gururlandırmaktadır. İkincisi gerçekleşen törene bu kadar büyük bir ilgiye mazhar olması, İlim Yayma Ödülleri'ne olan güvenin ve inancın sağlandığı ve belirlenen hedeflerin doğru olduğunu göstergesi olmuştur.

İlim Yayma Ödülleri alanında saygın yapan ilkelere bir tanesi de değerlendirme sürecinin titiz-

likle ve şeffaf bir yazılım sistemiyle yürütülüyor olmasıdır. Daha önce belirlenen bilimsel değerlendirme kriterlerine ve ilkelerine göre süreç takip edilmiştir. Bütün bu çalışmalar için ekiplerimizle son iki yılda 101 toplantıda 286 saat mesai harcandı ve bilimsel değerlendirme süreci 6 farklı kurul tarafından 8 aşamada gerçekleştirilmiştir. Titizlikle işlenen süreç sonunda üç kategoride finale kalan çalışmalar arasında İstanbul Medipol Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zekai Şen "Innovative Trend Analysis (ITA)" yaklaşımıyla *İlim Yayma Büyük Ödülü*'ne layık görülmüştür. Şen, bu çalışmasıyla küresel ısınmanın birçok hidrolojik/meteorolojik olaylar üzerinde istenmeyen sonuçlarını analiz etmekte herhangi

bir kabule gerek duymadan bütün zaman dizilerine uygulanabilir olmasıyla ödüllendirilmiştir. Kayseri Erciyes Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Soylak, çok duvarlı karbon nanotüplerin ağır metal iyonlarının katı faz kullanıldığı çalışmasıyla *Mühendislik, Doğa ve Sağlık Bilimleri Ödülü*'nü almaya hak kazanmıştır. Çalışması, son 25 yıldır dünya ve ülkemiz için büyük önem taşıyan yeşil ve çevre dostu proseslerin önemli bir uygulama alanı olan ayırma ve zenginleştirme yöntemlerini

geliştirmiştir. Geliştirdiği basit ve ekonomik ayırma yöntemleri dünya literatürüne önemli kazanımlar sağlamıştır.

Marmara Üniversitesi'nden Doç. Dr. Hümeysra Özturan, "Éthos-tan Ahlâka: Antik Yunan Ahlâk Literatürünün İslâm Dünyasına İntikali ve Alımlanışı" başlıklı kitap çalışmasıyla *Sosyal Bilimler Ödülü*'nü almaya hak kazanmıştır. Yunanca ve Arapça metinleri karşılaştırmak suretiyle ahlâkî kavram, teori ve yaklaşımların antik dünyadan İslâm dünyası-

na aktarımını ve söz konusu birikimin İslâm düşünürlerince yorumlanması ve yeniden inşasını konu edinerek ödüllendirilmiştir.

Ödül töreninden sonra ara vermeksizin İlim Yayma Ödülleri 2023 yılı için çalışmalara değerlendirme çalıştayını ile devam edilmiştir. Vakfın Akademik Danışma Kurulu ve İlim Yayma Ödülleri organizasyon komitesinde görev alan akademisyen, iş insanı ve profesyonel ekibiyle bir araya gelerek geçmiş dö-

nem çalışmalar ayrıntılı olarak değerlendirilmiş, geliştirilmesi gereken noktalar belirlenmiş ve güçlendirmeleri sağlamıştır.

Vakfımızın Akademik Danışma Kurulu ve İlim Yayma Ödülleri Başkanlığı görev süresini 2017-2022 yıllarda tamamlayan Prof. Dr. İdris Sarısoy hocamıza sunmuş olduğu katkılardan ve hizmetlerden dolayı teşekkür ederek, yeni dönemin ilk Akademik Danışma Kurulu toplantısında Prof. Dr. Fatih Savaşan hocamızı oybirliğiyle seçilmiştir. Yeni dönem çalışmaları için vakfımızın mezun ve mensup akademisyenlerinin bir araya geldiği prog-

ramda hem vakfımızın akademik faaliyetleri hem de İlim Yayma Ödülleri'nin gelişim süreçleri disiplinlerarası bir perspektiften değerlendirilmiştir.

Bu ve bundan sonraki yıllar için gerekli olan en önemli hususun İlim Yayma Ödülleri'nin uluslararasılaşma boyutunda yer alması için gerekli hazırlıkların planlanacağı yönündedir. Gerçekleştirilen bu çalıştay sonucunda ödül programının bilinirliğinin artırılması, algının yükseltilmesi, ödül karma değerini yükseltmek ve başvurunun çoğaltılması konularında da yol haritası belirlenmiştir. İlim Yayma Ödülleri'nin

ilerleyen yıllarda uluslararası boyuta taşımak için ekibimizin ortak akıl gücünü kullanarak her bir detayı titizlikle çalışılacaktır. Uluslararası İlim Yayma Ödülleri'nin, alanında özgün bir değer oluşturmasına şimdiden gayret edilecektir.

VEFPA
İLİM YAYMA
MEZUNLAR DERNEĞİ

1 OCAK KAHVALTISI

Geleneksel 1 Ocak Kahvaltısı Programına, TBMM Başkanı Prof.Dr. Mustafa ŞENTOP, Diyanet İşleri Başkanı Prof.Dr. Ali ERBAŞ, İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Necmeddin Bilal ERDOĞAN, İlim Yayma Cemiyeti Başkanı Yusuf TÜLÜN, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal, ASELSAN Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Haluk Görgün ile çok sayıda İlim Yayma mezunları ve mensupları aileleri katıldı.

VEFADER 4. KAYNAŞMA KAMPI

19-21 Ağustos 2022 tarihleri arasında Kocaeli Diriliş kampında gerçekleştirdi

Türkiye genelinden yaklaşık 100 mezun ve mensubunun çocukları ile katıldığı Vefader 4. Kaynaşma Kampı 19-21 Ağustos 2022 tarihleri arasında Kocaeli Diriliş Kamp alanında gerçekleştirildi. Diriliş kampı, doğal güzelliklerinin yanında Trekking, Voleybol, Paintball, Masa Tenisi, Okçuluk ve Kamp Ateşi gibi faaliyetlerle mezun ve mensuplarımızın birbirleri ile kaynaşması, tanışması sağlandı. Bire bir ve gruplar halinde sohbetlerle eski anılar yad edildi. Katılım sağlayan mezun ve mensuplarımıza ayrı ayrı teşekkür eder katılmak isteyip fakat müsait olamayan mezunlarımızı da önümüzdeki yıl aramızda görmek ümidi ile Diriliş kampımıza bekleriz.

İL ZİYARETLERİ BURSA MEZUN BULUŞMASI - İZMİR GEZİSİ

KOMİSYON VE BÖLÜM TOPLANTILARI

Mezunlar arasından bölümlere göre komisyonlar oluşturulmuş olup Eğitim, İktisadi ve İdari Bilimler, Sağlık Bölümü komisyonları ilk toplantılarını gerçekleştirmiştir.

Mezunlarımız ve yurttan kalan öğrenci bölüm başkanları, kulüp başkanları bir araya gelerek görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

Ramazan Bayramında lisans yurdumuzda mezunlarımızla bayramlaşma gerçekleştirilmiştir.

Vefader'in Yıllık planlama toplantısı mezunlarımızın katılımı ile İlim Yayma Vakfı Genel Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

ÖĞRETMENLER GÜNÜ

İlim Yayma Vakfı ve Vefader tarafından organize edilen Öğretmenler günü programı kapsamında 22 Kasım Salı günü İlim Yayma Vakfı genel merkez binasında akşam yemeğinde mensup öğretmenlerimiz ile bir araya geldik.

PİLAV GÜNÜ

16. Geleneksel Mezunlar Buluşması (Pilav Günü) İlim Yayma Vakfı Vefa Yurdu Medrese bahçesinde gerçekleştirildi.

İki yıldır pandemi nedeniyle gerçekleştirilemediğimiz İlim Yaymalılar Buluşması'nı, 29 Mayıs 2022 tarihinde, İbnül Emin Mahmut Kemal İnal Erkek Talebe Yurdu ve Ekmekçizâde Ahmet Paşa Medresesi'nde yedi yüzün üzerinde katılım sağlayan mezun ve mensubumuz ile birlikte icra ettik. Pilav gününe Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Sn. Bilal Erdoğan'ın yanı sıra milletvekilleri, belediye başkanları ve çok sayıda bürokrat, mezun/mensubumuz olarak iştirak etti. İlim Yaymalılar Buluşması ile tüm mezun ve mensuplarımızın tekrar mülaki olmasını sağlamak bizler için tarifsiz bir mutluluk oldu.

VEFA BULUŞMALARI

Vefa Buluşmaları kapsamında Çanakkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sedat Murat hocamız "Bir Akademisyen ve Aksiyon İnsan Modeli Olarak Prof. Dr. Sabahattin ZAIM" konusu, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İsmail KOYUNCU hocamız "Sürdürülebilirlik ve Yeşil Ekonomi" konusu ile Mezunlarımız ve yurt öğrencilerimiz ile bir araya geldi.

YURDA YENİ GELEN ÖĞRENCİLERLE BULUŞMA

İlim Yayma Vakfı Vefa Yurdumuza 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında gelen öğrencilerimize yönelik 17.10.2022 tarihinde İlim Yayma Vakfı Genel Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

Her yıl gerçekleştirdiğimiz İlim Yayma Vefa yurdumuza yeni gelen öğrencilere yönelik yaptığımız Hoş Geldiniz programı 17.10.2022 tarihinde İlim Yayma Vakfı Genel Merkezinde gerçekleşti. Yurt Müdürümüz Vefader Yönetim Kurulu ve çok sayıda yeni gelen öğrencimizin katılımı ile gerçekleşen programda hep beraber türküler söylendi. Çiğ köfte ikramı yapıldı.

TAZİYE

Maddi ve manevi desteklerini asla esirgemeyen, öğrenci sevdalısı, hayatlarının her anında rehber olmuş müstesna bir ömür süren kurucu ve bağışçılarımız muhterem **Halit İlhan** ve **Ahmet Fikret Evyap** beyefendiler rahmeti Rahmana kavuşmuştur. Kalan yakınlarına yürek ferahlığı diliyor, kendilerini hayırla anıyor, hayatlarında mümin ve iyi insan olduklarına şahitlik ediyoruz. Allah rahmet eylesin. Makamları âli, mekanları cennet olsun.
Ruhlarına Fâtiha.

BEYKON

Bu yıl 16'ncısı düzenlenen Uluslararası Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi (BEYKON) 11 - 13 Kasım 2022 tarihleri arasında kampüsümüzde gerçekleştirildi. Kongre, Hazine ve Maliye Bakanı Dr. Nureddin Nebati'nin katılımıyla başladı.

Üniversitemiz Halkalı kampüsünde gerçekleştirilen BEYKON 2022, 11 Kasım Cuma günü başladı. Program açılışında, BEYKON Genel Sekreteri ve Üniversitemiz İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İbrahim Güran Yumuşak, TUGEV Genel Müdürü Cemil Hakan Kılıç, TKBB Yönetim Kurulu Başkanı Osman Çelik, MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Rektörü Prof. Dr. Nuri Aydın ve Üniversitemiz Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar ile Hazine ve Maliye Bakanı Dr. Nureddin Nebati konuştu.

Açılış konuşmalarının ardından Üniversitemiz Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar tarafından Hazine ve Maliye Bakanı Dr. Nurettin Nebati'ye Hilye-i Şerif takdim edildi. Ayrıca Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar konuşmacılara, Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy anısına darphane tarafından basılan Bronz hatıra parasının yer aldığı plaket hediye etti.

İSEFAM BİNAMIZ ARTIK ENGELSİZ

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından verilen "2022 Engelsiz Üniversiteler Ödülleri" sahiplerini buldu. Üniversitemiz "Mekanda Erişilebilirlik" kategorisinde İSEFAM binasına ait başvurusu ile bayrak ödülüne layık görüldü.

Üniversitelerde engelsiz bir ekosistemin oluşturulmasını teşvik etmek amacıyla gerçekleştirilen 2022 Yılı Engelsiz Üniversiteler Ödülleri kazananlar YÖK'te düzenlenen törenle YÖK Başkanı Erol Özvar tarafından açıklandı.

Özvar ödül töreninde yaptığı konuşmada, erişilebilirliğin herkesin, istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi olarak tanımlandığını belirterek, "Yükseköğretim Kurulu olarak önem verdiğimiz konuların başında yükseköğretime girişte ve eğitim sürecinde yaşanan engelleri ortadan kaldırmak için 'engelsiz erişim' ve 'engelsiz eğitim' başlığı adı altında yürüttüğümüz çalışmalar gelmektedir." dedi.

Yükseköğretim sisteminde öğrenci sayısının 8,5 milyona yaklaştığını, YÖKSİS verilerine göre farklı engel düzeylerindeki öğrencilerimizin sayısının ise 50 bin civarında olduğunu belirten Özvar, "Bu sayı yükseköğretim sistemimizdeki öğrencilerin yaklaşık binde 6'sını teşkil etmektedir. Yükseköğretimin her kademesinde farklı engel gruplarına dahil toplam 50 bin öğrencimizin bulunduğu göz önüne alındığında YÖK olarak bu alanda yürüttüğümüz çalışmaların ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır" şeklinde konuştu. Özvar şöyle devam etti: "Üniversitelerimizdeki engelleri kaldırmak için yükseköğretim sistemimizdeki engelli öğrenci sayısını ve engel durumlarını bilmek, buna göre önlemler almak, bu öğrencilerimize ulaşmak üniversitelerimizin önemli görevlerindedir. YÖK olarak tüm öğrencilerimizin yükseköğretime erişimini

önemsiyor, engelli öğrencilere engelsiz bir eğitim ve öğretim ortamı sunmak, sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla katılımlarını sağlamak için teşvik edici çalışmalar ve projeler geliştirmeye çalışıyoruz. Üniversitelerimiz bünyelerinde koordinatörlükler kurarak yıl içerisinde erişilebilirliğe önem veren çalışmalar yürütüyorlar. Geldiğimiz noktada mekan erişilebilirliği konusunda pek çok üniversitede önemli gelişmeler kaydedilmiş olmakla birlikte eğitimin ve program içeriklerinin farklı engel grubundaki öğrenciler için erişilebilir olması için daha fazla gayret göstermemiz gerekiyor."

KEMPO ŞAMPİYONU

Üniversitemiz öğrencilerinden Gökdeniz Öztürk, Antalya'da düzenlenen, "Avrupa Kempo Şampiyonası"nda altın madalya kazandı. Full Kempo 90 Kiloda Avrupa Şampiyonluğu kazanan Öztürk, Semi Kempo 85 Kilo ve Submission 85 Kiloda 3'üncü oldu.

Antalya Kemer'de 24 - 31 Ekim 2022 tarihleri arasında düzenlenen "Avrupa Kempo Şampiyonası"na 19 ülkeden 480 sporcu katıldı. Sporcular, "Full Kempo, Semi Kempo ve Submission" kategorilerinde yarıştı. Öğrencimiz Gökdeniz Öztürk, Full Kempo'da Avrupa Şampiyonu olurken, Semi Kempo ve Submission kategorilerinde 3'üncü oldu. Duygularını ifade eden Öztürk, "24 - 26 Haziran 2022 tarihleri arasında yapılan Türkiye Kempo Şampiyonası'nda şampiyon olarak bir kez daha milli takımda yer almaya hak kazandım. Böylece yaklaşık 4 aylık yarışma hazırlık sürecime başladım, bu sürecin henüz yarısındayken antrenman esnasında sağ el bileğimdeki Triangular Fibrocartilage Complex yırtıldı. Hastanedeki kontroller sonucunda doktorlarım ameliyat olmam gerektiğine karar verdi fakat hazırlık sürecimi tamamlayıp yarışmak istediğimi ve yarışmadan sonra ameliyat olabileceğimi dile getirdim. Sakatlığımın daha kötü hale gelmesini göze alarak yarışma ve hazırlık sürecime sağ elimi kullanmadan devam ettim. Her ne kadar istediğim gibi bir süreç geçiremesem ve tam anlamıyla hazırlanamasam da güzel bir şekilde hazırlığımı tamamladım. Geriye yalnızca

yola koyulup ülkemi ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'ni en iyi şekilde temsil etmek kalmıştı. Yarışmanın yapılacağı otele varıp odama yerleştim ardından kayıtlar için son adım olan tartı ve sağlık kontrolüne girdim. Tüm kontrollerden sorunsuz bir şekilde geçtim. Kura ve eşleşmeler yapıldıktan sonra antrenörümle gerekli görüşme ve toplantıları gerçekleştirdik. Akabinde bileğim için gerekli tedbirleri alıp sırasıyla gün gün Submission, Semi Kempo ve Full Kempo müsabakalarına çıktım. Sakatlığım, antrenmanlar ve hazırlıktaki diğer faktörler beni zorlasa ve kimi zaman ağrılar sebebiyle günü ilaçlar sayesinde kapatsam da tüm bu süreci güzel anılar ve dereceler ile tamamladım. Sürecin sonunda ülkem ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi adına birisi altın diğer ikisi bronz olmak üzere toplam üç madalya kazanmanın mutluluğunu yaşıyorum. Tüm bu süreçte her zaman yanımda olan beni çalıştıran, sportif anlamda yetiştiren başarılı olmam için elinden gelen her şeyi yapan antrenörüm Ekrem Avşar'a, beni bu yarışmaya kadar getirip yetiştiren hiçbir zaman desteğini esirgemeyen aileme ve yarışmaya katılmam konusunda elindeki imkanları bana sunup destek olan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'ne ne kadar teşekkür etsem az" dedi.

TÜMAMİRAL YAYCI:

MAVİ VATAN ÇALIŞMASINI HAZIRLAMAM 18 YILIMI ALDI

İZÜ Münazara Kulübü tarafından düzenlenen etkinliğe konuk olan Tümamiral Doç. Dr. Cihat Yaycı, Mavi Vatan'ın önemini öğrencilerimize anlattı.

Tümamiral Doç. Dr. Cihat Yaycı; "Bir söyleşide genç bir kızımız bana hayattan neler beklediğimi sorduğunda derinlemesine düşününce beni devletim ve milletim okuttu. 3 Sene Deniz Kuvvetleri Kurmay Komutanlığı görevinde bulundum. Sonraki süreçte Libya antlaşması fikrini kaleme aldım. Herkes benim meczup olduğumu düşündü. Ne yazık ki devletin içerisinde o kadar mihrak var ki Yunan Lobisi, AB Lobisi, ABD Lobisi gibi. Bu antlaşma fikrini Sayın Cumhurbaşkanına yıllar önce Başbakanlık sürecinde anlattım. Cumhurbaşkanı olunca anlattım. Ve nihayet Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın iradesi, diyeti ve siyasi riski göze alması sayesinde bu antlaşma imzalandı. Bu fikri hazırladım ama bu açıkçası fikri benimsemek, onu görmek ve uygulamak çok daha önemli bir şey. Libya anlaşması ile Türkiye'nin yüz ölçümü 4'te bir arttırdı. Libya anlaşması imzalandığında hüngür hüngür ağladım" dedi. Yaycı konuşmasında bir akademisyenin fikir üretmesinin, o fikrin hayata geçirilmesinin çok değerli ve önemli olduğunu belirterek, fikri hayata ge-

çirenlerin de emeğinin çok büyük olduğunu bahsederek konuşmasına devam etti. Yaycı; "Mavi Vatan çalışmasını hazırlamam 18 yılımı aldı. Bu haritayı çizerken bütün burunları tek tek karşılıklı olarak ele aldım ve karşılıklı kıyalarını çıkartım, ölçtüm biçtim prensiplere göre koydum ve bu harita 18 yıllık emekle deniz hukuku prensiplerine, deniz yetki alanları paylaşım metotlarına, Uluslararası Adalet Divanı ve Uluslararası Hakem Mahkemelerinin kararlarındaki bütün kriterler dikkate alınarak çizilmiş" bir çalışma olduğunu dile getirdi. Tümamiral Doç. Dr. Cihat Yaycı, Gayri askeri statüdeki adaların egemenlik devir şartının ortadan kalktığını, normalde egemenlikleri gayri askeri statüde olması gerektiğini ama şu anda egemenlikleri tartışmalı hale olduğunu bu durumu ise hem kitabında hem de görevdeyken kaleme aldığı, Şimdi ise sayın Cumhurbaşkanımız ve Dışişleri Bakanımızın aynı cümleleri kurduğunu ifade ederek sözlerine son verdi. Etkinlik sonunda Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar ve İZÜ Münazara Kulüp Başkanı, Tümamiral Doç. Dr. Cihat Yaycı'ya hediye takdiminde bulunarak hatıra fotoğrafı çektirdiler.

AHŞAP ÜST ÖRTÜ ATÖLYESİ

Mimarhane ile Mimarlık ve Mekân Kulübünün ev sahipliğinde düzenlenen "Ahşap Üst Örtü Atölyesi" Tarihi Müze Salonunda gerçekleştirildi. 28 farklı üniversiteden 90 öğrencinin katıldığı atölyede, gruplardan sunulan ahşap malzemeler ile yarı açık mekân tasarımları istenildi. Üniversitemiz Mimarlık bölümü Öğretim Görevlisi Enes Aluç'un öncülüğünde gerçekleşen atölyede, ahşap üzerine temel bilgilerden istifade edildi ve katılımcıların zihinlerinde ahşap tasarımı üzerine yeni bir pencere açılması amaçlandı. Maket hazırlama sürecine dair birçok noktada tecrübe kazanan öğrenciler, gruplar halinde tasarlamış oldukları maketleri jüri heyetine sunarak tasarım süreçlerine de yer verdi. Gün sonunda dereceye giren gruplara ödülleri takdim edildi.

TÜBİTAK PROJELERİ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Zülfünaz ÖZER Danışmanlığında Hemşirelik 3. Sınıf öğrencileri Şeyma CAN ve Neslinur DIŞBUDAK'ın "Hemodiyaliz Uygulanan Hastalarda Arteriovenöz Fistül Kanülasyon İşlemi Sırasında Uygulanan Sanal Gerçeklik Gözlüğü ve Soğuk Uygulamanın Hastaların Ağrı Düzeyine Etkisi" başlıklı ve 3.sınıf öğrencisi Ayşe Sena OKUR ve 2. Sınıf öğrencisi Ahmet PINAR'ın "Koroner Arter Hastalarında Algılanan Sosyal Destek ve Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi: Ölüm Anksiyetesinin Rolü" başlıklı projeleri TÜBİTAK 2209-A kapsamında destek almaya hak kazandı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Doktora Öğr. Üyesi Zahra Elmi Danışmanlığında Bilgisayar Mühendisliği öğrencileri Muhammed Kürşad Kalendar'ın "Pekiştirmeli Öğrenme ile Labirent Oluşturma, Çözme ve Model Gerçeklenmesi" ve Muhammed Yusuf Yücel'in "Makine Öğrenmesi Yöntemleri Kullanılarak Basketbolda Oyuncunun Sayı Beklentisini Etkileyen Faktörlerin Tahminlenmesi ve Görselleştirmesi" başlıklı projeleri TÜBİTAK 2209-A kapsamında destek almaya hak kazandı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü Prof. Dr. Ahmet Korhan Binark Danışmanlığında Endüstri Mühendisliği öğrencileri Buse Elmacı, Büşra Ayyıldızoğlu ve Fatma Nur Doğan'ın "Tesis Planlamasının Metaver-

se Üzerine Taşınması: Bir Tekstil Firması Örneği" başlıklı projeleri TÜBİTAK 2209-A kapsamında destek almaya hak kazandı.

Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Gıda Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ertan Ermiş'in danışmanlığında, Senanur İYİBAŞ, Hilal ALBAYRAKTAR, ve İrem Sena Şüle KÜÇÜK'ün "Yağı alınmış fındık küspesinin fermantasyonu sonrasında bazı fiziko-kimyasal ve fonksiyonel özelliklerinin belirlenmesi" başlıklı projeleri TÜBİTAK 2209-A kapsamında destek almaya hak kazandı.

İZÜ İnovasyon Kulübü, Erasmus+ KA152 kapsamında Yeşil Dönüşümde Dijital Uygulamalar: İkiz Dönüşüm adlı Öğrenci Hareketliliği projesi kabul aldı. Kulüp Başkanı Dilara Bektaş, Başkan Yardımcıları Cihat Yılmaz ve Şevval Zülal Katmış'ı, Rektörümüz Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar makamında kabul etti.

Avrupa Birliği takvimine göre geçtiğimiz günlerde açıklanan sonuçlarda, Kulübümüzün projesi 38.000 Euro destek olarak kabul olmuştur.

Öğrencilerimizi tebrik ediyor ve başarılarının daim olmasını temenni ediyoruz.

ÖZBEKİSTAN'IN EN BÜYÜK TÜRK ENERJİ YATIRIMI FAALİYETE BAŞLADI

Aksa Enerji'nin **Özbekistan'daki üç santralinde bakanlık kabulleri tamamlandı** ve santrallerde enerji üretimi başladı.

Toplam **740 MW kurulu güç** ve ABD doları bazında **25 yıl garantili satış** anlaşması ile **Özbekistan'ın enerjisini yükseltmekten gurur duyuyoruz.**

TAŞKENT A
Doğal Gaz Kombine
Çevrim Santrali
240 MW

BUHARA
Doğal Gaz Kombine
Çevrim Santrali
270 MW

TAŞKENT B
Doğal Gaz Kombine
Çevrim Santrali
230 MW

SINIRLARI AŞAN GÜÇ

Bizi

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZDAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

@ilimyaymavakfi

BAĞIŞLARINIZ İÇİN HESAP NUMARALARIMIZ

ONLINE BAĞIŞ İÇİN
OKUTUNUZ

ALBARAKA

Fatih/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ: TL
HESAP NO: 376240 - 17
İBAN NO: TR40 0020 3000 0037 6240 0000 17

KUVETTÜRK

Kızıtaşı/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ: TL
HESAP NO: 8739485
İBAN NO: TR37 0020 5000 0087 3948 5000 03

İLİM YAYMA
VAKFI
www.iyv.org.tr

BİNSAT
HOLDİNG

GÜVENLİK

TEMİZLİK

LOJİSTİK

OTOMOTİV

CATERING

SİBER GÜVENLİK

SERVİS TAŞIMACILIĞI

MATBAA

Binsat Ailesi Güçleniyor!

Günlük 550.000 m²
Temizlik Hizmeti

Günlük 69.000
Pax Catering

Yılda 50 Milyondan
Fazla Sayfa Basımı

Günlük 5.750 Kişiye
Servis Taşımacılığı

9000+ Seçkin
Personel Kadrosu

27 Yıllık
Deneyim

www.binsatgrup.com

**İLİM YAYMA
VAKFI**

**50 yıllık bir güzel insan yetiştirme yolculuğunda öğrencisinden hocasına,
kurucusundan bağışçısına tüm kurum ve çalışanları ile vakfı yaşadık yaşattık.
50. Yıl özel sayımız için varsa hatıralarınız, paylaşmak istedikleriniz, fotoğraflarınızı,
en azından bir kopyasını yahut yazılarınızı bize gönderir misiniz?**

editvefa@gmail.com

